

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena instytucjonalna)

**na Wydziale Budownictwa i Inżynierii Środowiska Politechniki Białostockiej
dokonanej w dniach 19-21 marca 2014 r.**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej (PKA) w składzie:

przewodniczący: dr hab. inż. Krzysztof Pulikowski - członek PKA

członkowie:

prof. dr hab. inż. Anna Sobotka, członek PKA – ekspert merytoryczny PKA

prof. dr hab. inż. Marek Witkowski - ekspert merytoryczny PKA

mgr inż. Maciej Markowski - ekspert ds. jakości PKA

mgr Agnieszka Socha-Woźniak - ekspert ds. formalno-prawnych PKA

mgr inż. arch. Krzysztof Chwalibóg - ekspert PKA, przedstawiciel pracodawców

mgr Robert Kiliańczyk - ekspert PKA, przedstawiciel KR D

Monika Narloch - ekspert PKA, przedstawiciel PSRP

Informacja o wizytacji i jej przebiegu

Ocena instytucjonalna przeprowadzona była na Wydziale Budownictwa i Inżynierii Środowiska Politechniki Białostockiej po raz pierwszy. Odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej zgodnie z harmonogramem prac wyznaczonym przez Prezydium Komisji na rok akademicki 2013/2014. Ocena instytucjonalna poprzedzona była pozytywną programową oceną jakości kształcenia dokonaną na podstawie przepisów obowiązujących do 30 września 2011 roku, na kierunkach: „budownictwo” (Uchwała PKA Nr 366/2009), „inżynieria środowiska” (Uchwała PKA Nr 367), „ochrona środowiska” (Uchwała PKA Nr 494/2010) oraz „gospodarka przestrzenna” (Uchwała PKA Nr 744/2011).

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą dotyczącą ocen instytucjonalnych dokonywanych przez Polską Komisję Akredytacyjną. Raport Zespołu Oceniającego opracowano na podstawie przedłożonego przez Uczelnię Raportu Samooceny, a także dokumentacji przedstawionej w toku wizytacji, oceny zaplecza naukowo-dydaktycznego, jak również spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, nauczycielami akademickimi, pracownikami administracyjnymi, pracodawcami, doktorantami oraz studentami.

Przed wizytacją członkowie Zespołu zapoznali się z Raportem Samooceny przekazanym przez Władze Uczelni i raportami z dotychczasowych ocen kierunków studiów prowadzonych na Wydziale Budownictwa i Inżynierii Środowiska PB. Wizytacja w Politechnice Białostockiej rozpoczęła się spotkaniem z Władzami Uczelni oraz Wydziału. W trakcie wizytacji Zespół odbył spotkania z interesariuszami wewnętrznymi: studentami, doktorantami, pracownikami naukowo-dydaktycznymi i administracyjnymi, a także z interesariuszami zewnętrznymi: pracodawcami, którzy reprezentują lokalny rynek pracy. Odbyły się też spotkania z osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia na Wydziale oraz spotkania z Dziekanem,

Prodziekanami, osobami odpowiedzialnymi za prowadzenie kierunków studiów, badań naukowych, praktyk; przedstawicielami Samorządu Studentów oraz Doktorantów. Przeprowadzono także wizytację bazy dydaktycznej WBiIŚ wykorzystywanej w procesie dydaktycznym. Przed zakończeniem wizyty dokonano wstępnego podsumowania jej wyników, sformułowano uwagi i zalecenia, o których Przewodniczący Zespołu poinformował władze Uczelni oraz Wydziału na spotkaniu podsumowującym.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Strategia określona przez jednostkę

Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska należy do największych wydziałów Politechniki Białostockiej, kształci studentów na sześciu kierunkach studiów: budownictwo (I, II i III stopień), inżynieria środowiska (I, II i III stopień), ochrona środowiska (I i II stopień), architektura krajobrazu (I i II stopień), gospodarka przestrzenna (I i II stopień) i biotechnologia (I stopień).

Wydział kształci ponad 25% wszystkich studentów na PB w formie stacjonarnej i niestacjonarnej. W swojej ofercie posiada kilka studiów podyplomowych, jednak w ostatnich latach, ze względu na brak zainteresowania, ta forma kształcenia została znacznie ograniczona. W roku akademickim 2013/2014 uruchomiono tylko jedno studia podyplomowe *Wycena nieruchomości*. Na szczególną uwagę zasługuje bardzo duża liczba doktorantów studiów stacjonarnych (68 osób), co stanowi około 45% wszystkich doktorantów na PB.

Wydział posiada uprawnienia do nadawania stopni naukowych: doktora i doktora habilitowanego nauk technicznych w dyscyplinie budownictwo, doktora nauk technicznych w dyscyplinie inżynieria środowiska, a obecnie ubiega się o uzyskanie uprawnień do nadawania doktora nauk rolniczych w dyscyplinie ochrona i kształtowanie środowiska. W ostatniej ocenie parametrycznej Wydział uzyskał kategorię B, podobnie jak zdecydowana większość wydziałów PB.

Tabela nr 1 Liczba osób kształcących się w Uczelni i ocenianej jednostce w roku akademickim 2013/2014

Forma kształcenia	Liczba studentów		Liczba uczestników studiów doktoranckich		Liczba słuchaczy studiów podyplomowych	
	Uczelnia	Jednostka	Uczelnia	Jednostka	Uczelnia	Jednostka
Studia stacjonarne	8 458	2 251	153	68	189	30
Studia niestacjonarne	2 804	635	0	0		
Razem:	11 262	2 886	153	68		

Dane z WBiIŚ na dzień 19.03.2014 r.

Studenci - dane z PB na dzień 28.02.2014 r.

Doktoranci - dane z PB na dzień 18.03.2014 r.

Słuchacze studiów podyplomowych - dane z PB na dzień 31.12.2013 r.

- 1) Strategia rozwoju jednostki jest zbieżna z misją i strategią uczelni oraz uwzględnia politykę zapewniania wysokiej jakości kształcenia,

Strategia Politechniki Białostockiej została przyjęta uchwałą nr 158/XIII/XIV/2013 Senatu Politechniki Białostockiej z dnia 4 lipca 2013 r. Zgodnie ze sformułowaną misją: „*Politechnika Białostocka, największa uczelnia techniczna w rejonie północno-wschodniej Polski współpracuje z jednostkami akademickimi, samorządowymi, gospodarczymi oświatowymi oraz społecznymi o zasięgu regionalnym, krajowym i światowym uznającym podobne wartości, w celu pomnażania i rozpowszechniania osiągnięć nauki, techniki i kultury*” przyjęto 6 celów strategicznych.

Jednym z tych celów jest *Wzrost jakości kształcenia studentów w Politechnice Białostockiej*, na realizację którego składa się 10 działań operacyjnych m. in.: Podwyższenie jakości kształcenia poprzez dalsze wdrażanie systemu oceny jakości, Weryfikacja efektów i programów kształcenia w odniesieniu do potrzeb gospodarki, Rozwój istniejących i tworzenie nowych studiów doktoranckich.

Wydział podjął Uchwałę 6/2012-2013/st. Rady Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska Politechniki Białostockiej z dnia 16 stycznia 2013 roku w sprawie zatwierdzenia strategii Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska Politechniki Białostockiej w latach 2012-2015. Jest to dokument o ogólnym charakterze, nawiązujący do strategii Uczelni. Przyjęta przez Wydział wizja rozwoju zakłada kształcenie wysoko wykwalifikowanych kadr, w tym tworzenie nowych kierunków studiów. Strategia Wydziału jest ściśle zbieżna ze Strategią Uczelni. Niektóre zapisy zawarte w strategii Uczelni są wręcz kierowane do ocenianego Wydziału, jak np. utworzenie kierunków międzywydziałowych i międzyuczelnianych. Strategia Wydziału została podzielona na 6 rozdziałów, a pierwszy z nich dotyczy kształcenia. Jest on ściśle powiązany ze strategią Uczelni, zakłada zapewnienie wysokiej jakości kształcenia powiązanej z dostosowaniem oferty edukacyjnej do potrzeb regionu i kraju. Strategia w tym zakresie zakłada tworzenie nowych kierunków studiów: biotechnologia (już zrealizowane), ekoenergetyka i geodezja. Przewidując zmniejszającą się liczbę studentów zakłada się również, w niedalekiej przyszłości, łączenie kierunków studiów np. geodezja i gospodarka przestrzenna, ochrona środowiska i biotechnologia. Jest godne podkreślenia podejście do polityki kształtowania oferty edukacyjnej w okresie, gdy na uczelni trafiają roczniki z niżu demograficznego. W strategii położono również nacisk na rozwój kształcenia w językach obcych i z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość.

Zarówno w strategii Wydziału oraz Uczelni podkreślono konieczność stworzenia i rozwijania systemu zapewnienia jakości kształcenia. Słabą stroną strategii jest brak mierników określających stan jej realizacji, jedynym miernikiem ma być sprawozdanie na koniec kadencji przedstawione przez Władze Wydziału.

- 2) jednostka opracowała koncepcję kształcenia obejmującą studia I i II stopnia, studia doktoranckie i podyplomowe, zwane dalej „studiami”, spójną z jej celami strategicznymi,

Szeroka oferta kierunków kształcenia prowadzonych i planowanych do utworzenia przez Wydział charakteryzuje się spójnością i kompleksowością zarówno z punktu widzenia kształcenia absolwentów do związanych ze sobą obszarów gospodarki zabezpieczających potrzeby społeczne w zakresie budownictwa (kierunki: „budownictwo”, „inżynieria środowiska”) i związanego z nim środowiska zewnętrznego (kierunki: „ochrona środowiska”, „architektura krajobrazu”, „gospodarka przestrzenna”, „biotechnologia”).

Kształcenie jest kompleksowe i obejmuje wszystkie stopnie studiów (I, II i III) na kierunkach „budownictwo” i „inżynieria środowiska”. Na pozostałych kierunkach prowadzi się działania zmierzające do ich rozwoju (np. Wydział ubiega się o uzyskanie uprawnień do kształcenia na III stopniu na kierunku „ochrona i kształtowanie środowiska”). Wydział nieustannie, w nawiązaniu do zapotrzebowania na specjalistów na rynku pracy, proponuje kształcenie na studiach podyplomowych.

Specjalności na kierunkach studiów powoływane są w porozumieniu z organizacjami z otoczenia gospodarczo-społecznego. W tym celu Wydział uczestniczy w pracach zmierzających do tworzenia nowoczesnego systemu kształcenia na kierunkach międzywydziałowych „ekoenergetyka” z Wydziałem Mechanicznym PB oraz międzyuczelnianych „geodezja” z Politechnika Warszawską. Działania te również prowadzą uzyskania wysokiej jakości kształcenia.

Działania te są spójne z działaniami zaplanowanymi w pozostałych czterech obszarach funkcjonowania Wydziału, objętych opracowaną i wdrażaną strategią. Tematyka działalności naukowo-badawczej oraz inżynierskiej/eksperckiej pracowników wpływa z trendów światowych, a także potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego. Przedsiębiorstwa współpracują z Wydziałem zlecając badania. Pracownicy wspólnie z doktorantami realizują tematy badawcze, w tym proponowane przez organizacje gospodarcze i instytucje administracyjne i społeczne, uwzględniające potrzeby regionu. Rozwój infrastruktury dydaktycznej i naukowej w znacznej mierze Wydział opiera na pozyskiwanych funduszach celowych np. z Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej.

- 3) jednostka identyfikuje swoją rolę i pozycję na rynku edukacyjnym, uwzględniając znaczenie jakości kształcenia,

Wydział prawidłowo postrzega swoją rolę na rynku edukacyjnym wynikającą chociażby z wiodącej roli w regionie w zakresie kształcenia na kierunkach technicznych, które w ostatnich latach cieszą się zwiększonym zainteresowaniem absolwentów szkół ponadgimnazjalnych. Przyjęta koncepcja kształcenia jest dostosowana do potrzeb rynku pracy, liczne kontakty z otoczeniem społeczno-gospodarczym pozwalają na dostosowanie oferty do potrzeb pracodawców. O prawidłowości postrzegania swojej roli świadczą plany powoływania nowych kierunków studiów, również we współpracy z innymi wydziałami PB, a także innymi uczelniami. Wydział prawidłowo identyfikuje rolę wysokiej jakości usług edukacyjnych na kierunkach, które decydują o innowacyjności i konkurencyjności regionu i kraju.

- 4) wewnętrzni i zewnętrzni interesariusze uczestniczą w procesie kształtowania oferty edukacyjnej jednostki oraz budowaniu wysokiej kultury jakości kształcenia.

Wewnętrzni i zewnętrzni interesariusze uczestniczą w procesie kształtowania oferty edukacyjnej poprzez udział w Radzie Programowej i możliwość wskazywania elementów których wprowadzenie do programu będzie odpowiadało potrzebom firm zatrudniających absolwentów. Dzięki temu część teoretyczna programu jest wzbogacana wątkami praktycznymi, często związanymi z najnowszymi technologiami stosowanymi przez współpracujące firmy. Wpływ otoczenia zewnętrznego na proces kształcenia jest ułatwiony ze względu na szerokie kontakty pracowników wydziału z otoczeniem gospodarczym, jak również udział przedstawicieli współpracujących jednostek w bezpośredniej realizacji procesu kształcenia na Wydziale.

Wydział podjął działania mające na celu formalizację udziału pracodawców w procesie określania i oceny efektów kształcenia stosunkowo niedawno, w grudniu 2013 r. powołano Radę Programową. Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia przewiduje również udział przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych w projektowaniu oraz monitorowaniu programów kształcenia. Wydział pozyskał pisemne opinie od wybranych przedsiębiorstw współpracujących z Wydziałem odnośnie programów kształcenia. Jednak obecnie potrzebne jest pilne podjęcie działań w zakresie oceny efektów kształcenia właśnie przez pracodawców.

Załącznik nr 3 informacja o kierunkach studiów prowadzonych w jednostce oraz wynikach dotychczasowych ocen jakości kształcenia

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Wizja i strategia Wydziału została prawidłowo sformułowana i jest w pełni zbieżna z misją Uczelni. Przyjęta strategia prawidłowo określa cele w zakresie kształcenia, w tym podnoszenia jakości kształcenia połączonego z dostosowaniem go do potrzeb regionu i kraju.**
- 2) Wydział posiada spójną koncepcję kształcenia, obejmującą wszystkie formy studiów realizowane w jednostce, ważną jej cechą jest dbałość o wysoką jakość kształcenia w porozumieniu z otoczeniem społeczno-gospodarczym ściśle współpracującym z Wydziałem.**
- 3) Wydział prawidłowo postrzega swoją rolę na rynku edukacyjnym, a potwierdzeniem tego jest interesująca inicjatywa kształcenia na kierunkach tworzonych wspólnie z innymi wydziałami PB oraz innymi uczelniami.**
- 4) Rola interesariuszy zewnętrznych w formułowaniu i budowaniu wysokiej jakości kształcenia, jest widoczna w wielu aspektach. Mają oni istotny wpływ na formułowanie programów kształcenia, głównie poprzez bezpośrednie kontakty pracowników Wydziału z otoczeniem społeczno-gospodarczym, jednak w niewielkim stopniu uczestniczą ewaluacji procesu kształcenia.**

2. Skuteczność stosowanego wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

- 1) Struktura podejmowania decyzji w zarządzaniu jakością jest przejrzysta i zapewnia udział pracowników, studentów, doktorantów, słuchaczy oraz interesariuszy zewnętrznych w podejmowaniu istotnych decyzji dotyczących jakości kształcenia;

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia w Politechnice Białostockiej obecnie funkcjonuje na podstawie Zarządzenia nr 32 Rektora Politechniki Białostockiej z dnia 29 marca 2012 roku w sprawie wprowadzenia w życie Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Politechnice Białostockiej. Określa ono cele funkcjonowania systemu oraz jego strukturę organizacyjną. Konstrukcja struktury organizacyjnej wewnętrznego systemu zapewniania jakości zapewnia odpowiedni udział pracowników, studentów oraz doktorantów w poszczególnych ciałach go tworzących.

Formalna struktura decyzyjna systemu jest dwupoziomowa, obejmująca organy uczelniane oraz wydziałowe. Działalność Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia koncentruje się na strategicznych aspektach rozwoju systemu oraz określaniu obszarów jego funkcjonowania. Jednym z ich zadań jest określenie harmonogramu realizacji poszczególnych procedur przez organy tworzące strukturę systemu na poziomie wydziałowym. Sposób realizacji, metodologia oraz narzędzia stosowane w ramach poszczególnych procedur, określone są na poziomie Wydziału. Pozwala

to z jednej strony na uwzględnienie w nich specyfiki poszczególnych wydziałów. Jednocześnie utrudnia prowadzenie spójnej polityki na poziomie uczelni, w tym również transfer dobrych praktyk pomiędzy poszczególnymi jednostkami, przez stosowanie w ramach wydziałów różnorodnych, często nieporównywalnych metodologii ewaluacji poszczególnych obszarów wpływających na jakość kształcenia.

Określona formalnie rola oraz przyjęta w Politechnice praktyka funkcjonowania organów uczelnianych systemu, wskazuje na ich zarządczo – kontrolny charakter. Jednocześnie spotkania Zespołu Oceniającego z organami wydziałowymi systemu wskazują na pewne wady tego podejścia. Niedoceniana jest rola odpowiedniej komunikacji pomiędzy organami uczelnianymi i wydziałowymi, zapewniająca równorzędność oraz uwzględniająca różne perspektywy. Powoduje to relatywnie niski poziom zrozumienia roli i zadań systemu wśród członków organów mających je realizować. Opracowanie programu wsparcia dla wdrażania systemu na poziomie Wydziału, w szczególności biorąc pod uwagę rozmiary prowadzonej przez niego działalności i wewnętrzne zróżnicowanie, wydaje się być niezbędne dla osiągnięcia długoterminowych celów systemu.

Wpływ interesariuszy zewnętrznych na ważne decyzje w sprawach jakości w odniesieniu do poszczególnych jednostek organizacyjnych Wydziału jest niewątpliwie zauważalny, choć dotychczas nie funkcjonował on w postaci ustrukturyzowanej, co szerzej zostało omówione w pkt. 2.2.b. niniejszego raportu.

- 2) wewnętrzne procedury zapewnienia jakości kształcenia mają charakter kompleksowy, przeciwdziałają powstawaniu zjawisk patologicznych i zapewniają weryfikację i ocenę efektywności wszystkich czynników wpływających na jakość kształcenia, a w szczególności umożliwiają:
 - a) ocenę stopnia realizacji efektów kształcenia, zdefiniowanych dla prowadzonych przez jednostkę studiów,

Zgodnie z informacjami przedstawionymi w Raporcie Samooceny (s. 20) Wydział opracował sylabusy do poszczególnych przedmiotów, zawierające opis zakładanych efektów kształcenia oraz proponowanych metod ich weryfikacji. Przygotowano również macierze efektów kształcenia, obrazujące *ex ante* m.in. pokrycie efektów kierunkowych przez efekty przedmiotowe.

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia odnosi się do problemu ewaluacji stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia w ramach procedury ciągłego monitoringu programów kształcenia (Zarządzenie nr 101 Rektora z dnia 28 grudnia 2011 r. § 3 pkt. 3). Przewiduje ona dokonywanie po zakończeniu semestru przez każdego nauczyciela samooceny w kwestii m.in. stopnia osiągnięcia celów przedmiotu oraz zakładanych efektów kształcenia. Problem ten w śladowym stopniu poruszany jest również w ramach procedury samooceny Wydziału za pomocą *Arkusza samooceny* (Załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr 183/2013 Rektora). Zgodnie z przyjętym przez Uczelnię Komisję ds. Jakości Kształcenia harmonogramem działań ewaluacyjnych podejmowanych przez wydziałowe komisje ds. jakości kształcenia, pracownicy Wydziału dokonali samooceny w zakresie m.in. stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia za pomocą przygotowanego na Wydziale kwestionariusza. Zgodnie z przedstawioną dokumentacją tego procesu wszystkie zakładane efekty kształcenia zostały w pełni osiągnięte w ramach analizowanych przedmiotów. Opinia odmienna została wyrażona jedynie w jednostkowych przypadkach. Informacje zawarte w dokumentacji stoją jednak w sprzeczności z opiniami wyrażonymi w trakcie spotkania Zespołu Oceniającego z wydziałowymi ciałami tworzącymi system zapewniania jakości. W świetle przedstawionych opinii uczestników spotkania, w ramach poszczególnych

przedmiotów nie przeprowadza się weryfikacji istotnej części efektów kształcenia w zakresie tzw. umiejętności interpersonalnych i kompetencji społecznych. Trudności w ocenie tego rodzaju kompetencji są zrozumiałe dla członków Zespołu Oceniającego, natomiast nie znajduje zrozumienia fakt tak istotnych rozbieżności pomiędzy dokumentacją formalną, a stanem deklarowanym przez nauczycieli akademickich.

Przyjęta w ramach Wydziału metodologia systemowej ewaluacji stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, bazująca na samoocenie nauczycieli akademickich, jest w opinii Zespołu Oceniającego rozwiązaniem prawidłowym. Stanowi istotny, pierwszy, krok na drodze do opracowania kompleksowego, obejmującego perspektywę różnych grup interesariuszy procesu kształcenia rozwiązania w tym zakresie. Jednocześnie istnieje wyraźna potrzeba podniesienia poziomu świadomości, zrozumienia i akceptacji w zakresie stosowania tak opracowanego narzędzia wśród ogółu nauczycieli akademickich. Brak podjęcia skutecznych działań w tym zakresie prowadzić będzie do uzyskiwania w ramach jego stosowania informacji niezgodnych ze stanem faktycznym, a w rezultacie jego nieskuteczności.

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia (§4 pkt. 2 i 3 Zarządzenia nr 32 Rektora z dnia 29 marca 2012 r.) przewiduje dokonywanie ewaluacji prac dyplomowych pod kątem m.in. spełnienia wymagań metodycznych i merytorycznych. W tym celu Rada Wydziału powołała Wydziałowe Komisje ds. Jakości Prac Dyplomowych, które corocznie dokonują ewaluacji wybranych losowo prac dyplomowych. Na podstawie wyników analizy dokonuje się cyklicznych aktualizacji wydziałowych „Wytycznych opracowywania prac dyplomowych inżynierskich i magisterskich na kierunkach prowadzonych na WBiIŚ”. Analiza prac dyplomowych dokonywana jest w odniesieniu do aktualnie obowiązujących wytycznych co pozwala na pozyskanie informacji w zakresie skuteczności ich wdrożenia w procesie dyplomowania, a przez to zgodności tworzonych prac dyplomowych z wymaganiami jakościowymi oraz formalnymi określonymi przez Wydział. Zespół Oceniający pozytywnie ocenia funkcjonowanie tej procedury.

- b) udział pracodawców i innych przedstawicieli rynku pracy w określaniu i ocenie efektów kształcenia,

Wydział podjął działania mające na celu ustrukturyzowanie udziału pracodawców w procesie określania i oceny efektów kształcenia stosunkowo niedawno. Rada Wydziału powołała 18 grudnia 2013 r. Radę Programową oraz określiła założenia jej funkcjonowania, które w opinii Zespołu Oceniającego są bardzo szerokie i ambitne. Niewątpliwie podjęcie inicjatywy utworzenia Rady Programowej ocenić należy pozytywnie, jako przejaw instytucjonalizacji relacji Wydziału z przedstawicielami rynku pracy. Jednocześnie nie można dokonać oceny skuteczności i efektywności jej działalności z uwagi na bardzo krótki okres jej funkcjonowania.

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia przewiduje również udział przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych w realizacji *Procedury projektowania i zatwierdzania programu kształcenia oraz monitoringu programów kształcenia* (§ 2 pkt 2 oraz § 3 pkt 4 Zarządzenia nr 101 Rektora z dnia 28 grudnia 2011 r.) w ramach projektowania oraz monitorowania programów kształcenia. Wydział zrealizował założenia przewidywane w ramach tej procedury poprzez pozyskanie pisemnych opinii wybranych przedsiębiorstw współpracujących z Wydziałem. Opinie przedstawione do wglądu Zespołowi Oceniającemu miały w zdecydowanej większości charakter aprobujący w pełni zaproponowane programy.

Obecność pracodawców w życiu Wydziału oraz ich wpływ na proces kształcenia miał dotychczas wymiar głównie nieformalny i jest jasno identyfikowalny. Przedstawiciele poszczególnych firm i instytucji branżowych realizują szkolenia specjalistyczne oraz

seminaria dla studentów. Dobrze funkcjonuje praktyka realizowania prac dyplomowych oraz rozpraw doktorskich o tematyce wynikającej z potrzeb lokalnych przedsiębiorstw, jak również współpraca w ramach organizacji praktyk i staży dla studentów oraz doktorantów. Istotne znaczenie mają również inicjatywy w postaci konkursów na prace dyplomowe realizowane na Wydziale oraz projekty realizowane na zlecenie instytucji lokalnych.

- c) monitorowanie losów absolwentów w celu oceny efektów kształcenia na rynku pracy,

Sposób realizacji procedury monitorowania losów zawodowych absolwentów uregulowany jest Zarządzeniem Rektora nr 51 z dnia 11 czerwca 2012 r. w sprawie ustalenia „Zasad monitorowania karier zawodowych absolwentów Politechniki Białostockiej”. Przewiduje ona dokonywanie badania ewaluacyjnego o charakterze ilościowym z wykorzystaniem kwestionariusza ankietowego. Badanie ma być realizowane po 6 miesiącach, 3 oraz 5 latach po ukończeniu studiów. Badanie obejmuje absolwentów studiów I i II stopnia i jest wykonywane przez Biuro Karier Politechniki Białostockiej. W ramach realizacji tej procedury przeprowadzono już pierwsze badania, których wyniki przekazano poszczególnym wydziałom.

Przygotowany kwestionariusz ankietowy wykorzystywany w badaniu jest bardzo rozbudowany i zawiera bardzo dużą liczbę pytań, pozwalających uzyskać kompleksowe informacje na temat przebiegu studiów oraz dotychczasowej kariery zawodowej respondentów. Jednocześnie zwraca uwagę fakt, iż żadne z pytań nie koresponduje bezpośrednio z przyjętym w ww. Zarządzeniu Rektora (§ 1 pkt 1) celem prowadzenia monitoringu losów zawodowych absolwentów, którym jest pozyskanie informacji służących dostosowaniu kształcenia do potrzeb rynku pracy. Przygotowane kwestionariusze nie przewidują bowiem możliwości wypowiedzi respondentów na temat kompetencji oczekiwanych na rynku pracy. W opinii Zespołu Oceniającego wskazana wydaje się refleksja nad korelacją kwestionariusza ankietowego z przyjętym celem prowadzonych badań.

Wykorzystanie wyników monitorowania losów zawodowych absolwentów przewidywane jest również w ramach tzw. monitoringu cyklicznego programów kształcenia (§3 pkt. 4.4 Zarządzenia Rektora nr 101 z dnia 28 grudnia 2011 r.) co należy uznać za pozytywne rozwiązanie.

- d) monitorowanie i okresowe przeglądy programów kształcenia,

Wdrażany w Uczelni i na Wydziale wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia przewiduje realizację kompleksowej procedury w zakresie monitorowania i okresowych przeglądów programów kształcenia. Zasady realizacji działań w tym zakresie określa Zarządzenie nr 101 Rektora z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie wprowadzenia w życie „Procedury projektowania i zatwierdzenia programu kształcenia oraz monitoringu programów kształcenia w Politechnice Białostockiej”. Na jego podstawie realizowane są dwa działania w odniesieniu do ewaluacji programów kształcenia. Pierwszym z nich jest monitoring ciągły realizowany po zakończeniu semestru. Zasadniczym działaniem realizowanym w ramach monitoringu ciągłego jest samoocena realizacji programu kształcenia, indywidualnie przez każdego nauczyciela akademickiego.

Drugim przewidywanym działaniem jest tzw. monitoring cykliczny dokonywany co 3-5 lat w odniesieniu do każdego kierunku studiów. W założeniach, działanie to jest realizowane przez specjalnie w tym celu powołany przez radę wydziału zespół dydaktyczny. Ma on analizować informacje przekazane przez wydziałową komisję ds. jakości kształcenia, na temat opinii interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych na temat programu kształcenia.

Na tej podstawie formułowane są propozycje modyfikacji, wdrażane po uprzednim zatwierdzeniu ich zgodnie z uczelnianymi zasadami legislacyjnymi w tym zakresie.

W opinii Zespołu Oceniającego przyjęta w Uczelni procedura uwzględnia wszystkie elementy niezbędne do prawidłowej realizacji zadań wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w zakresie monitorowania i okresowych przeglądów programów kształcenia. Zagrożeniem dla skuteczności i efektywności realizacji tych działań jest jakość i adekwatność informacji będących podstawą analizy w obu przypadkach. Na podstawie analizy funkcjonowania systemu w innych obszarach, kluczowych dla monitorowania i okresowych przeglądów programów kształcenia (np. pkt. 2.2.a, 2.2.c. niniejszego raportu) należy stwierdzić, iż zagrożenie to jest realne, co wymaga podjęcia odpowiednich działań ze strony władz Wydziału oraz Uczelni w celu jego minimalizacji.

- e) ocenę zasad oceniania studentów, doktorantów i słuchaczy oraz weryfikację efektów ich kształcenia,

Stosowany w Uczelni system oceniania studentów został przyjęty Zarządzeniem nr 12 Rektora z dnia 14 lutego 2012 r. Określa on podstawowe zasady i wytyczne regulujące politykę Uczelni w zakresie oceniania studentów studiów I i II stopnia. Zespół Oceniający pozytywnie ocenia kompleksowy sposób opisu różnych aspektów procesu oceniania osiągnięć studentów. Jednocześnie należy zauważyć, iż wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia w niewystarczającym stopniu podejmuje problematykę ewaluacji stosowanych zasad oceniania. Wskazane powyżej Zarządzenie Rektora w sposób ogólny określa metody weryfikacji poszczególnych elementów systemu oceniania studentów, pozostawiając w większości przypadków dobór narzędzi poszczególnym organom wydziału lub ciał tworzących wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia. W odniesieniu do problematyki adekwatności stosowanych zasad oceniania w odniesieniu do zakładanych efektów kształcenia, jako metodę weryfikacji przewiduje się: sprawozdanie z pracy wydziałowej komisji ds. jakości kształcenia, arkusz ewaluacyjny wypełniany przez dziekana oraz przedłożenie radzie wydziału przez dziekana na koniec roku akademickiego oceny osiągniętych przez studentów efektów kształcenia. W świetle problemów opisanych pkt. 2.2.a. niniejszego raportu, narzędzia te nie są wystarczające do prawidłowej realizacji zadań systemu w tym zakresie.

Wydział prowadzi natomiast działania w zakresie ewaluacji adekwatności oceniania prac dyplomowych. Realizowane są one w ramach opisanej w pkt. 2.2.a. procedury ewaluacji prac dyplomowych realizowanych na Wydziale. Zespół dokonujący oceny losowo wybranych prac odnosi się również do adekwatności ocen poszczególnych prac wystawionych przez promotora i recenzenta, co należy ocenić jednoznacznie pozytywnie. Jednocześnie Zespół Oceniający dostrzega potrzebę szerszego wykorzystania wniosków wynikających z tej analizy w procesie dyplomowania.

Zespół Oceniający uznaje opracowanie kompleksowej metodologii oceny zasad oceniania studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych za istotny obszar funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, wymagającego możliwie szybkiej poprawy.

- f) ocenę jakości kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia, w tym także przez studentów, doktorantów i słuchaczy, oraz realizowanej polityki kadrowej,

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia przewiduje trzy, tradycyjnie obecne w polskim systemie szkolnictwa wyższego procedury w zakresie oceny jakości kadry

realizującej proces kształcenia – oceny okresowej, ankietyzacji oraz hospitacji zajęć dydaktycznych.

Ocena okresowa nauczycieli akademickich prowadzona jest zgodnie z aktualnie obowiązującym „Regulaminem Oceny Nauczycieli Akademickich Politechniki Białostockiej”. Określa on tryb, częstotliwość oraz sposób dokonywania oceny okresowej nauczycieli akademickich, w tym również szczegółowe kryteria oraz ich wartość punktową w ocenie końcowej. Kryteria oceny okresowej uwzględniają również wyniki ankiet studenckich oraz hospitacji zajęć dydaktycznych, choć należy zauważyć, iż przypisana im waga punktowa sprawia, iż nie wpływają one w znaczącym stopniu na ocenę końcową w ramach obszaru działalności dydaktycznej pracownika.

Studenci wizytowanej jednostki mają możliwość przekazania informacji zwrotnej na temat realizowanych zajęć dydaktycznych w ramach procedury ankietyzacji studentów. Funkcjonowanie systemu badań ankietowych wśród studentów regulowane jest uchwałą nr 74/VI/2012 Senatu z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie uchwalenia „Regulaminu określającego tryb i zasady przeprowadzania ankiety, dotyczącej wypełniania obowiązków dydaktycznych przez nauczyciela akademickiego, oceny programów kształcenia oraz przetwarzania zebranych danych”. Badanie ankietowe prowadzone jest z wykorzystaniem systemu informatycznego USOS, zaś pytania w kwestionariuszu konsultowane były z przedstawicielami studentów. Jednocześnie dużym problemem jest niska frekwencja studentów Wydziału w procesie ankietyzacji.

Wątpliwości Zespołu Oceniającego budzi natomiast sposób analizy wyników ankiet studenckich przyjęty na Wydziale. Wyniki ankiet analizowane są na podstawie średniej oceny punktowej ze wszystkich pytań, co uniemożliwia identyfikację obszarów wymagających doskonalenia w ramach prowadzonych zajęć lub warsztatu metodologicznego danego nauczyciela. W trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym studenci zwrócili uwagę Zespołu na niewłaściwe, ich zdaniem, zachowanie jednego z nauczycieli akademickich. Dokonując analizy wyników ankiet studenckich, Zespół Oceniający zwrócił uwagę, iż problem ten był sygnalizowany również tą drogą i możliwy tym samym do wcześniejszego zidentyfikowania. Wyniki ankiet studenckich nie były jednak przedmiotem pogłębionej analizy zarówno władz dziekańskich jak i Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia z uwagi na fakt, iż ogólna średnia ocen ze wszystkich pytań ankietowych była pozytywna. Jednakże analiza wyników poszczególnych pytań, jasno wskazywała na potrzebę podjęcia działań projakościowych. Dziekan Wydziału stara się podejmować działania w przypadkach skrajnych lub kiedy nauczyciel akademicki uzyska wyraźnie negatywne komentarze w miejscu na dodatkowe uwagi lub też ogólna średnia ocen jest znacząco niższa od średniej wydziałowej. Podejmowanie tego rodzaju działań jest również odpowiednio dokumentowane, zaś studenci potwierdzili przypadki, kiedy negatywnie oceniony prowadzący zajęcia został od nich odsunięty. Nie są oni jednak informowani o tym, co dzieje się z opiniami, które wyrażają w ankiecie, nie uzyskują też informacji od wydziałowego organu samorządu studentów, który jest informowany o wynikach ankiet. Studenci nie mają również pewności, że zgłaszane przez nich problemy, wymagające działań w zakresie doskonalenia jakości zajęć dydaktycznych, zostaną rozwiązane na szczeblu Władz Wydziału. W opinii Zespołu Oceniającego zarówno komunikacja pomiędzy władzami Wydziału a ogółem studentów w zakresie wyników ankiet studenckich, jak i sam sposób ich analizy wymaga poprawy.

Wprowadzony system ankietyzacji obejmuje także doktorantów i realizowane na studiach III stopnia przedmioty. W ramach ankiety doktoranci dokonują oceny realizacji przedmiotów przewidzianych programem studiów doktoranckich oraz prowadzących dane zajęcia. Doktoranci w przygotowanych ankietach nie dokonują oceny infrastruktury oraz obsługi administracyjnej na studiach III stopnia. Ankiety opracowywane są przez Kierownika Studiów Doktoranckich oraz Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia. Doktoranci

podczas spotkań z Kierownikiem Studiów dowiadują się o efektach prowadzonej ankietyzacji, mają również poczucie, że przekazywane uwagi są następnie uwzględniane w ramach możliwości Wydziału.

Ostatnią, ugruntowaną w tradycji funkcjonowania Wydziału procedurą w zakresie oceny jakości kadry dydaktycznej są hospitacje zajęć. Odbywają się one zgodnie z zasadami określonymi w „Regulaminie hospitacji zajęć dydaktycznych prowadzonych w Politechnice Białostockiej” (Zarządzenie nr 14 Rektora z dnia 25 lutego 2011 r.). Warty podkreślenia fakt jest przyjęcie zasady, iż hospitacji dokonuje co najmniej dwuosobowy zespół hospitujący, wyznaczony przez dziekana. Stwarza to możliwość dokonania bardziej kompleksowej oceny, z różnych perspektyw. Przyjęte na poziomie Uczelni zasady prowadzenia hospitacji zajęć dydaktycznych określają również wzór arkusza hospitacji, wypełnianego przez zespół hospitujący. Inną, ważną praktyką jest zasada odbywania w ramach hospitacji krótkiego spotkania zespołu ze studentami, w ramach którego mogą oni wyrazić swoją opinię na temat realizowanych zajęć. Hospitacje zajęć dydaktycznych na Wydziale odbywają się zgodnie z przyjmowanym corocznie harmonogramem.

W Politechnice Białostockiej wprowadzono również „Regulamin przeprowadzania oceny okresowej pracowników niebędących nauczycielami akademickimi” (Zarządzenie nr 58 Rektora z dnia 26 lipca 2007 r.). Oceny takiej, w świetle ww. Regulaminu dokonuje się raz na cztery lata, wykorzystując określony w nim wzór kwestionariusza oceny pracownika. W trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym pracownicy Wydziału niebędący nauczycielami akademickimi wyrazili opinię, iż nie odczuwają oddziaływania dokonywanej oceny na wypełnianie przez nich obowiązków, zarówno w postaci motywacji finansowej, jak i pozafinansowej – np. doskonalenia kompetencji zawodowych. Ewaluacja pracy członków tej grupy społeczności akademickiej dokonywana jest jedynie przez bezpośrednich przełożonych. Brak jest w ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości mechanizmów i narzędzi pozyskiwania informacji zwrotnej od studentów, doktorantów czy słuchaczy studiów podyplomowych w tym zakresie. Należy jednocześnie zauważyć, iż problem ten był przedmiotem zainteresowania Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia (Protokół z posiedzenia Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia w dniu 26 listopada 2013 r.).

g) ocenę poziomu naukowego jednostki,

W ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia nie opracowano dotychczas kompleksowej procedury oceny poziomu naukowego jednostki, niezależnie od oceny dorobku naukowego poszczególnych pracowników, stanowiącej element oceny okresowej (pkt. 2.2.f.). Należy jednocześnie zauważyć, iż pierwszym krokiem do opracowania procedury w tym zakresie, są zasady dokonywania podziału środków finansowych na działalność statutową (Zarządzenie nr 234 Rektora z dnia 28 listopada 2013 r.), które wiążą wysokość przyznawanych środków bezpośrednio z wynikami uzyskiwanymi w ramach oceny okresowej poszczególnych pracowników. Szerzej mechanizm ten jest opisany w pkt. 4.3. niniejszego raportu.

Wydział poddaje się systematycznej procedurze oceny poziomu naukowego Wydziału poprzez cykliczną ocenę parametryczną, dokonywaną przez odpowiednie organy Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

h) ocenę zasobów materialnych, w tym infrastrukturę dydaktyczną i naukową, a także środki wsparcia dla studentów,

Procedurą wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, która zasługuje na szczególne wyróżnienie jest procedura akredytacji ćwiczeń laboratoryjnych oraz pracowni

specjalistycznych, wprowadzona Zarządzeniem nr 21 Rektora z dnia 16 marca 2011 r. Zasady dokonywania akredytacji laboratoriów i pracowni specjalistycznych zostały opracowane bardzo starannie, szczegółowo oraz są rygorystycznie przestrzegane o czym świadczyć może liczba laboratoriów, które nie uzyskały akredytacji. Bardzo ważnym aspektem procedury jest skład zespołu ds. akredytacji do którego wchodzi również pracownik innego wydziału, powoływany przez Rektora. Ma to na celu zapewnienie obiektywizmu i rzetelności dokonywanej ewaluacji, co Zespół Oceniający uznaje za dobrą praktykę.

W trakcie wizytacji przedstawiono szczegółową dokumentację realizacji ww. procedury, w tym również dowody na jej skuteczność w postaci pozytywnych wyników reakredytacji laboratoriów, które nie uzyskały pozytywnej oceny za pierwszym razem.

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia nie przewiduje natomiast procedur w zakresie oceny środków wsparcia dla studentów.

- i) funkcjonowanie systemu informacyjnego, tj. sposobu gromadzenia, analizowania i wykorzystywania stosownych informacji w zapewnieniu jakości kształcenia,

Regulacje formalne określające funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz poszczególnych jego procedur, dość dużą wagę przykładają do problemu gromadzenia informacji oraz ich przepływu pomiędzy poszczególnymi ciałami systemu oraz organami Uczelni i Wydziału. Rolę centralną w systemie informacyjnym pełni Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia określająca harmonogram realizacji poszczególnych działań w ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz egzekwująca jego wykonanie poprzez sprawozdania i raporty z poszczególnych wydziałów. Kluczowym instrumentem w tym zakresie jest procedura samooceny wydziałów dokonywana za pomocą arkusza ewaluacyjnego (Zarządzenie nr 183 Rektora z dnia 17 czerwca 2013 r.).

Istotnym wyzwaniem z punktu widzenia skuteczności stosowanego wewnętrznego systemu zapewniania jakości jest rozwiązanie zdiagnozowanych we wcześniejszych punktach niniejszego raportu problemów z wiarygodnością (2.2.a.), adekwatnością (2.2.c.) oraz analizą i wykorzystaniem otrzymywanych informacji do celów projakościowych (2.2.f.).

Obecnie przyjęte regulacje formalne bardzo dobrze określają sposób funkcjonowania systemu informacyjnego, natomiast w opinii Zespołu Oceniającego istnieje duże pole do doskonalenia aktualnego stanu realizacji tych założeń w odniesieniu do ocenianego Wydziału, we współpracy z uczelnianymi ciałami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie systemu, w zakresie prawidłowego wykorzystania zgromadzonych danych do zmian w procesie kształcenia.

- j) publiczny dostęp do aktualnych i obiektywnie przedstawionych informacji o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów,

Studenci mają dostęp do informacji o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia oraz organizacji i procedurach toku studiów poprzez stronę internetową Wydziału, USOSWeb oraz gabloty informacyjne znajdujące się w budynku Wydziału. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym przyznali, iż informacje zawsze są na bieżąco aktualizowane.

Wszystkie niezbędne informacje dotyczące toku, organizacji studiów III stopnia oraz programem kształcenia doktoranci otrzymują bezpośrednio w dziekanacie, są one także

dostępne na stronach internetowych Wydziału. Doktoranci podczas spotkania z ZO PKA szczególnie chwalili obsługę administracyjną na studiach III stopnia.

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia przewiduje regularną aktualizację informacji na temat programów kształcenia oraz zakładanych efektów kształcenia, dostępnych przez system USOS. Szczegółowy zakres dokonywanych zmian określony jest w przepisach dotyczących systemu oceniania studentów oraz monitorowania programów kształcenia. Istotnym jest fakt, iż wewnętrzne przepisy uczelni bardzo jasno wskazują osoby odpowiedzialne za aktualizację informacji (koordynatorzy przedmiotów).

Wewnętrzny system zapewniania jakości nie przewiduje natomiast działań mających na celu ewaluację adekwatności i dostępności informacji z perspektywy ich odbiorcy – studentów, doktorantów czy słuchaczy studiów podyplomowych.

Ocena skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości w zakresie zapobiegania i rozwiązywania sytuacji konfliktowych czy patologicznych nie jest jednoznaczna. W trakcie wizytacji władze Wydziału przedstawiły szereg przykładów na skuteczne działania w tym zakresie. Jednocześnie w wyniku zastosowania nieodpowiednich metod analizy pozyskiwanych informacji, skuteczność systemu w zakresie zapobiegania sytuacjom konfliktowym lub potencjalnie patologicznym jest obniżona.

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia obejmuje wszystkie stopnie studiów, natomiast nie został wdrożony na studiach podyplomowych

- 3) jednostka dokonuje systematycznej oceny efektywności wewnętrznego systemu zapewniania jakości, a jej wyniki wykorzystuje do doskonalenia polityki zapewniania jakości i budowy kultury jakości kształcenia.

Konstrukcja wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia zapewnia funkcjonowanie mechanizmów systematycznej ewaluacji funkcjonowania systemu. Odbywa się to na poziomie Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia w ramach cyklicznego przeglądu funkcjonowania systemu na poszczególnych Wydziałach. Efektem tych przeglądów oraz generalnym rezultatem prac Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia jest corocznie sporządzany przez Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia, Raport z oceny funkcjonowania systemu zapewniania jakości kształcenia. Analiza przedstawionych Zespołowi Oceniającemu raportów z lat poprzednich wskazuje, iż są one sporządzane bardzo dokładnie, zaś co ważniejsze, identyfikują one istotne problemy funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości, zdiagnozowane również w niniejszym raporcie. Zdiagnozowane problemy są następnie przedmiotem refleksji w roku kolejnym, służą również modyfikacjom kluczowych narzędzi stosowanych w ramach funkcjonowania systemu.

Generalną refleksją Zespołu Oceniającego dotyczącą funkcjonującego na ocenianym Wydziale wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia jest zasadniczo jego prawidłowa konstrukcja, uwzględniająca większość elementów wpływających na jakość kształcenia. Biorąc pod uwagę zdiagnozowane problemy oraz podejście „odgórne” do wdrażania wewnętrznego systemu, Zespół Oceniający dostrzega istniejącą potrzebę zintensyfikowania komunikacji obustronnej pomiędzy organami uczelnianymi i wydziałowymi systemu, jak również jego odbiorcami i uczestnikami – studentami, doktorantami, pracownikami. W szczególności istotne wydaje się podjęcie działań budujących świadomość na temat istoty funkcjonowania systemu, w tym również korzyści z perspektywy jakości kształcenia, co pozwoli na zwiększenie zaangażowania wszystkich zainteresowanych stron.

Załącznik nr 4 Funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego ZNACZĄCO

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia ma jasno ukształtowaną, przejrzystą strukturę organizacyjną oraz decyzyjną, uwzględniającą wszystkie grupy interesariuszy wewnętrznych. Przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych pomimo dotychczasowego braku formalnego włączenia w struktury Wydziału, silnie oddziałują na jego funkcjonowanie.
- 2) Wdrażane na Wydziale procedury wewnętrznego systemu zapewniania jakości uwzględniają większość czynników istotnych z punktu widzenia jakości kształcenia. Niektóre stosowane na Wydziale procedury stanowią przykłady dobrych praktyk w zakresie cyklicznej ewaluacji losowo wybranych prac dyplomowych czy akredytacji laboratoriów. Jednocześnie realizacja części istotnych procedur budzi uzasadnione wątpliwości w kontekście rzetelności pozyskiwanych informacji oraz prawidłowości doboru metod ich analizy. Brak jest również wyraźnie określonej procedury ewaluacji stosowanych zasad oceniania studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych.
- 3) W dotychczasowej praktyce funkcjonowania Wydziału wskazano na istniejące przykłady działań dowodzących skuteczności stosowanych procedur wewnętrznego systemu zapewniania jakości. Wdrażany system przewiduje również dokonywanie cyklicznej oceny jego funkcjonowania. Usprawnienia wymaga natomiast system komunikacji wewnętrznej pomiędzy poszczególnymi organami systemu a jego uczestnikami i odbiorcami.

3. Spójność stosowanego w jednostce opisu celów i efektów kształcenia na oferowanych studiach doktoranckich i podyplomowych oraz sprawność i wiarygodność systemu weryfikującego i potwierdzającego ich osiągnięcie.

- 1) Jednostka w wyniku kształcenia na studiach doktoranckich, zapewnia uzyskanie efektów kształcenia właściwych dla obszaru badawczego, którego dotyczą oraz umożliwia uzyskanie stopnia naukowego doktora,

Studia doktoranckie prowadzone są w trybie stacjonarnym w zakresie dwóch dyscyplin naukowych: budownictwo oraz inżynieria środowiska. Plan studiów przewiduje kształcenie w cyklu 4-letnim. Studia doktoranckie są prowadzone od roku akademickiego 2008/2009. Zasady związane kształceniem na studiach doktoranckich określa Regulamin Studiów Doktoranckich Politechniki Białostockiej przyjęty Uchwałą Nr 3/50/2012 Senatu PB z dnia 26 kwietnia 2012 r. W Uczelni obowiązuje ponadto Regulamin Samorządu Doktorantów Politechniki Białostockiej, którego zgodność z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym oraz Statutem Uczelni zatwierdzona została Uchwałą Nr 9/53/2012 Senatu PB z dnia 28 czerwca 2012 r. Plany i programy studiów doktoranckich w dyscyplinie budownictwo i inżynieria środowiska przyjęte zostały przez Radę Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska PB Uchwałą nr 5/2012-2013/st.dok./1 w dniu 19 grudnia 2012 r. Rada Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska podjęła Uchwałą nr 3/2013-2014/st.dok./1 z dnia 16 października 2013 r. w sprawie powołania kierownika studiów doktoranckich na okres od 01.10.2013 r. do 30.09.2016 r.

Plan studiów w obu dyscyplinach jest tak skonstruowany, aby zapewnić uzyskanie wystarczających podstaw do prowadzenia samodzielnej pracy naukowej. W tym celu należało

znaleźć równowagę między dwoma, trudnymi do pogodzenia celami – potrzebą uzyskania przez doktorantów odpowiedniego kwantum wiedzy a realną możliwością osiągnięcia tego celu, z powodu znacznych różnic w wykształceniu osób, rozpoczynających studia. Wydaje się, że taki kompromis został osiągnięty. Zestaw przedmiotów pozwala na studiowanie znacznego spektrum wiedzy w obu dyscyplinach, a jednocześnie jest wykładany na poziomie, umożliwiającym jego opanowanie przez doktorantów. Taka opinia została potwierdzona w czasie spotkania z doktorantami w czasie wizytacji. Dobór przedmiotów fakultatywnych pozwala na uzyskanie wiedzy, umożliwiającej prowadzenie badań naukowych, związanych z wykonywaną pracą doktorską. Przewidywane efekty kształcenia zestawione w postaci macierzy są opracowane realistycznie i pozwalają na stwierdzenie, że program studiów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji pozwala na osiągnięcie założonych efektów kształcenia i uzyskania stopnia naukowego doktora nauk technicznych. Kwalifikacje kadry naukowej, prowadzącej zajęcia na studiach doktoranckich odpowiadają potrzebom realizacji programu studiów. W programie studiów zbyt mały nacisk został położony na pracę w zespołach badawczych, choć jest to problem niełatwy do rozwiązania ze względów technicznych. Natomiast doktorant ma możliwość opanowania warsztatu naukowego, w tym dotyczącego techniki opracowywania i redagowania rozpraw naukowych. Istnieją możliwości zindywidualizowania procesu kształcenia.

Program kształcenia na studiach doktoranckich jest również pozytywnie oceniany przez doktorantów. Do każdego przedmiotu przyporządkowane są efekty kształcenia oraz punkty ECTS. Rozwój odpowiednich umiejętności związanych z przygotowaniem do pracy badawczej oraz badawczo-rozwojowej następuję w trakcie realizacji następujących przedmiotów: metodyka prowadzenia badań eksperymentalnych, metodyka pracy naukowej, zarządzanie projektem oraz ochrona własności intelektualnej i etyka zawodowa. W toku studiów realizowany jest również przedmiot: metodyka prowadzenia zajęć dydaktycznych, który przygotowuje doktorantów do prowadzenia zajęć dydaktycznych. Doktoranci mają obowiązkowe zajęcia z języka angielskiego. Sami doktoranci nie zgłaszają uwag, zarówno co do ich tematyki, jak i ogólnej liczby przedmiotów. Prowadzący zajęcia na studiach III stopnia również są wysoko oceniani przez środowisko doktorantów. Opiekunowie doktorantów oraz promotorzy aktywnie uczestniczą w przygotowaniu publikacji naukowych przez doktorantów, co jest również wysoko oceniane przez doktorantów.

- 2) jednostka zapewnia efekty kształcenia na studiach podyplomowych zgodne z wymaganiami organizacji zawodowych i pracodawców oraz umożliwiające nabycie uprawnień do wykonywania zawodu lub nowych umiejętności niezbędnych na rynku pracy,

Zasady związane kształceniem na studiach podyplomowych określa Regulamin Studiów Podyplomowych Politechniki Białostockiej przyjęty Uchwałą Nr 7/40/2011 Senatu Uczelni z dnia 22 września 2011 r. (z późn. zm.).

Studia podyplomowe prowadzone na Wydziale są powiązane z kierunkami: budownictwo (budownictwo ekologiczne i energooszczędne), gospodarka przestrzenna (wycena nieruchomości, zarządzanie nieruchomościami) oraz inżynieria środowiska i ochrona środowiska (ochrona środowiska i zrównoważony rozwój). Obserwuje się stale zmniejszającą się liczbę studentów studiów podyplomowych. W roku akademickim 2013/2014 uruchomiono tylko studium podyplomowe „wycena nieruchomości” cieszące się dość dużym zainteresowaniem. Powyższe Studia utworzone zostały na wniosek Dziekana Wydziału za zgodą Rektora Uczelni z dnia 10 września 2013 r. Kierownika studiów podyplomowych na okres od 01.10.2013 r. do 31.07.2014 r., powołał I Zastępca Rektora na wniosek Dziekana

Wydziału, po pozytywnym zaopiniowaniu kandydatury przez Rektora oraz Prorektora ds. Studenckich i Dydaktyki Politechniki Białostockiej.

Studia te mają charakter interdyscyplinarny i są dostępne dla osób z dyplomem ukończenia studiów, uzyskanym na kierunku technicznym, prawniczym lub ekonomicznym. Program studiów jest zgodny z minimum programowym w zakresie wyceny nieruchomości, określonym przez Ministerstwo Infrastruktury. Studia te są prowadzone w bezpośrednim kontakcie z firmami, przewidują wykonywanie próbnych wycen nieruchomości. Pracą końcową jest wykonanie operatu. Efekty kształcenia są zgodne z wymaganiami organizacji zawodowych rzeczoznawców majątkowych, uczestniczących w procesie konstruowania planu i realizacji procesu kształcenia. Świadczy o tym, między innymi, znaczny udział licencjonowanych rzeczoznawców majątkowych w procesie kształcenia. Pozostali wykładowcy są nauczycielami akademickimi w Politechnice Białostockiej i Uniwersytecie w Białymstoku. Taki dobór kadry nauczającej pozwala uzyskać wiedzę i umiejętności w zakresie podstaw prawa, związanego z gospodarką nieruchomościami, podstaw finansów, bankowości i rachunkowości oraz podstaw wiedzy technicznej w zakresie budownictwa. Absolwent powinien także uzyskać kompetencje społeczne, niezbędne do współpracy z współuczestnikami rynku nieruchomości a także umiejętności identyfikacji i rozstrzygania dylematów, także etycznych, związanych z wykonywaniem zawodu rzeczoznawcy. Absolwenci, po ukończeniu studiów i odbyciu rocznej praktyki będą mogli przystąpić do egzaminu państwowego, umożliwiającego uzyskanie licencji rzeczoznawcy majątkowego. Studia podyplomowe dotyczące bezpośrednio budownictwa były prowadzone we współpracy z szeregiem firm budowlanych oraz organizacji fachowych z zakresu budownictwa i urbanistyki.

- 3) wewnątrzni i zewnątrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania efektów kształcenia,

Efekty kształcenia na studiach III stopnia zostały określone w trakcie prac, w których włączeni zostali również doktoranci. Opiniowali oni program kształcenia i plan studiów na studiach doktoranckich. Prace koordynował kierownik studiów doktoranckich, a całość po opracowaniu została skonsultowana ze środowiskiem doktorantów. Weryfikacja przyjętych efektów kształcenia oraz ocena programu studiów odbywa się przez doktorantów głównie na drodze nieformalnej. W tworzeniu programu bezpośrednio nie uczestniczyli interesariusze zewnątrzni, jednak część prac doktorskich jest wykonywana w współpracy z przedsiębiorstwami zainteresowanymi wykorzystaniem badań w praktyce.

W przypadku studiów podyplomowych brak jest danych, wskazujących na udział słuchaczy w określaniu efektów kształcenia. Natomiast jest silny wpływ interesariuszy zewnętrznych na kształt programu studiów poprzez: udział w Radzie Programowej, bieżącą współpracę w formie seminariów i konferencji, organizowanie praktyk i staży, bezpośredni udział praktyków w procesie edukacyjnym oraz wpływ firm na tematy prac dyplomowych i ich wykorzystanie w praktyce przemysłowej.

- 4) jednostka stosuje system ECTS, w którym liczba punktów odpowiada nakładowi pracy doktoranta i słuchacza, adekwatnemu do osiągniętych efektów kształcenia,

Dla programu studiów doktoranckich przyporządkowano punkty ECTS, liczba punktów przypisana do poszczególnych przedmiotów została skonsultowana ze środowiskiem doktorantów oraz przez nich zaopiniowała. Nad weryfikacją planu i programu studiów czuwa Komisja ds. Planów i Programów, w dyskusję włączony jest także głos doktorantów.

Nakład pracy doktorantów i słuchaczy na studiach doktoranckich i podyplomowych, prowadzonych na Wydziale jest określony za pomocą punktów, zgodnie z zasadami ECTS. Łączna liczba punktów ECTS na studiach doktoranckich wynosi 60. Każdemu z prowadzonych przedmiotów przypisano 1 lub 2 punkty, co należy uznać za właściwe. Podobna zasada miary obciążenia pracą obowiązuje na studiach podyplomowych. Łączna liczba punktów ECTS wynosi 60 i przydzielona jest przedmiotom w wysokości 1 lub 2. Tylko dwa przedmioty mają większą liczbę punktów (odpowiednio 3 lub 4). Podczas spotkania z ZO PKA doktoranci nie zgłaszali uwag dotyczących przyjętej ilości punktów ECTS, ankieta przeprowadzona na studiach III stopnia dokonuje również oceny nakładu pracy doktoranta w przypadku danego przedmiotu. W ocenie doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych liczba punktów, przyporządkowanych przedmiotom odpowiada rzeczywistemu obciążeniu pracą. Proces indywidualizacji studiów w zakresie uczestnictwa w różnych zajęciach jest wykorzystywany w stopniu minimalnym, dotyczy to również wyjazdów w ramach Programu Erasmus.

- 5) jednostka posiada wiarygodny, przejrzysty i powszechnie dostępny - zwłaszcza dla studentów, doktorantów i słuchaczy - system umożliwiający ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia.

Ocenę stopnia realizacji założonych celów i efektów kształcenia umożliwia doktorantom ankieta przeprowadzana po zakończonym cyklu kształcenia. Znajduje się tam pytanie dotyczące uzyskanych kompetencji, umiejętności i wiedzy. Doktoranci znając przyjęte dla przedmiotu efekty kształcenia (są one dostępne na stronach internetowych oraz przedstawiane przez prowadzących na wstępie do zajęć) mają możliwość ocenić stopień ich realizacji. Ankiety weryfikowane są przez Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Dodatkowo ankiety analizowane są przez Kierownika Studiów Doktoranckich. Doktoranci w toku studiów po zakończonym cyklu kształcenia podlegają egzaminowaniu w wyniku którego otrzymują oceny adekwatne do zdobytej wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. W każdym semestrze doktoranci sporządzają również sprawozdanie ze swoich bieżących osiągnięć.

Wydział włożył wiele pracy w stworzenie systemu oceny osiągnięcia założonych celów i efektów kształcenia. Wydaje się jednak, że brak jest pełnej świadomości wewnętrznych interesariuszy, którymi są doktoranci i słuchacze, że dopiero ich stały udział w procesie weryfikacji założonych celów tworzy sprzężenie zwrotne, istotnie wpływające na jakość kształcenia. Słuchacze studiów podyplomowych, z uwagi na własne doświadczenia na rynku pracy, mają większą świadomość potrzeby osiągnięcia założonych efektów kształcenia i są bardziej zdeterminowani w realizacji tego celu.

System weryfikacji celów i efektów kształcenia na studiach trzeciego stopnia jest wprowadzony Zarządzeniem nr 32 Rektora Politechniki Białostockiej z dnia 29 marca 2012 jako wewnętrzny Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Politechnice Białostockiej. Zasady oceny stopnia osiągnięcia efektów kształcenia są precyzyjnie określone w Regulaminie Studiów Politechniki Białostockiej, w którym również znajduje się wzór „Sprawozdania z postępów w pracy naukowej” doktoranta, które doktorant składa po zakończeniu każdego roku akademickiego. W przypadku studiów podyplomowych sytuacja jest zdecydowanie mniej korzystna.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Wydział stworzył warunki, umożliwiające na studiach doktoranckich uzyskanie odpowiednich efektów kształcenia oraz stopnia naukowego doktora nauk technicznych. Doktoranci pozytywnie oceniają przyjęty program studiów doktoranckich, są

zaangażowani w prowadzone na Wydziale badania naukowe, czego wynikiem są liczne publikacje z ich udziałem.

- 2) Studia podyplomowe są prowadzone w bezpośrednim kontakcie z firmami, efekty kształcenia są zgodne z wymaganiami organizacji zawodowych rzeczoznawców majątkowych, uczestniczących w procesie konstruowania planu i realizacji procesu kształcenia i umożliwiają nabycie uprawnień do wykonywania zawodu, cenionego na rynku pracy.
- 3) Doktoranci wspólnie z Kierownikiem Studiów Doktoranckich tworzyli przyjęte efekty kształcenia, przedstawiono im do akceptacji gotowe efekty kształcenia opracowane dla studiów III stopnia, obecnie nie zgłaszają uwag do zaproponowanego projektu. Interesariusze zewnętrzni mają wpływ na program i osiągnięcie założonych celów na studiach podyplomowych.
- 4) Przyporządkowano punkty ECTS do przedmiotów realizowanych w toku studiów. W ocenie doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych zostały one określone adekwatnie do czasu i pracy niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Wydział analizuje przyjętą punktację i jest gotowy do zmian w przypadku zaobserwowania błędów.
- 5) Wydział ma powszechnie dostępny system oceny osiągnięcia założonych celów i efektów kształcenia. Doktoranci poza formalną drogą zgłaszania uwag dotyczących planów studiów oraz efektów kształcenia biorą również czynny udział w odpowiednich organach wydziałowych monitorujących te kwestie. Istnieje również nieformalna droga informowania bezpośrednio kierownika studiów doktoranckich o zaobserwowanych niezgodnościach.

4. Zasoby kadrowe, materialne i finansowe posiadane przez jednostkę dla realizacji zakładanych celów strategicznych i osiągnięcia efektów kształcenia

- 1) Jednostka zapewnia kadre stosowną do potrzeb wynikających z prowadzonej działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej oraz prowadzi politykę kadrową umożliwiającą rozwój kwalifikacji naukowych i dydaktycznych pracowników,

Struktura zatrudnienia nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w znacznym stopniu zależy od kierunków studiów. Stan zatrudnienia osób, dla których Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy przedstawia się następująco:

Kierunek	Liczba nauczycieli akademickich	W tym zaliczonych do minimum kadrowego	Liczba profesorów i doktorów habilitowanych	Liczba doktorów	Liczba magistrów	Udział procentowy nauczycieli bez stopnia naukowego do wszystkich nauczycieli
Budownictwo	59	21	14	29	16	27,1
Gospodarka przestrzenna	48	12	8	29	11	22,9
Architektura krajobrazu	43	13	10	26	7	16,3
Inżynieria środowiska	78	15	18	53	7	8,97
Ochrona środowiska	56	13	13	38	5	8,92
Biotechnologia	14	9	4	10	0	0

Liczba osób, dla których Uczelnia stanowi dodatkowe miejsce pracy, jest niewielka (łącznie na wszystkich kierunkach 5 osób, zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy). Analiza stanu zatrudnienia wskazuje na spełnienie formalnych warunków, niezbędnych do prowadzenia kierunków. Prawidłowy jest także dobór kadry pod względem kwalifikacji naukowych i dydaktycznych, wymaganych do osiągnięcia efektów kształcenia młodej kadry oraz studentów. Weryfikacja jakości wykonywania zadań naukowych i dydaktycznych odbywa się zgodnie z procedurami wewnętrznego systemu zapewnienia jakości. Należą do nich: parametryczna ocena działalności dydaktyczno-organizacyjnej pracowników Uczelni, regularne hospitacje zajęć dydaktycznych, ankiety studenckie. Osobno oceniana jest aktywność naukowa nauczycieli akademickich, dokonywana przy sporządzaniu oceny parametrycznej Wydziału. Wyniki oceny parametrycznej są podstawą do wzrostu wynagrodzeń, według ściśle ustalonych zasad. Wzrost wynagrodzeń przysługuje także pracownikom, którzy uzyskali tytuł profesora lub stopień doktora habilitowanego. Również wyniki negatywnej oceny pracowników mają swe konsekwencje finansowe. Pewne zagrożenia stabilności kadry naukowej Wydziału mogą pojawić się w dalszej perspektywie na kilku kierunkach. Wskazuje na to zbyt mała liczba nauczycieli akademickich bez stopnia naukowego w stosunku do wszystkich nauczycieli.

Struktura zatrudnienia nauczycieli akademickich na studiach doktoranckich i podyplomowych zestawiona jest w poniższej tabeli.

Studia	Liczba nauczycieli akademickich (podstawowe miejsce pracy)	Liczba nauczycieli akademickich (dodatkowe miejsce pracy)	Liczba profesorów i doktorów habilitowanych	Liczba doktorów	Liczba magistrów
doktoranckie budownictwo	28	0	18	9	1
doktoranckie inżynieria środowiska	21	0	14	6	1
podyplomowe	8	8	4	5	7

Wynika z niej, że na studiach doktoranckich zajęcia są prowadzone przez kadre o najwyższych kwalifikacjach. Niesamodzielnymi pracownikami naukowymi kwalifikują się z grona specjalistów z pewnych dziedzin oraz nauczycieli języków obcych. Dobór kadry do realizacji celów i efektów kształcenia na studiach doktoranckich należy uznać za prawidłowy.

Doktoranci wizytowanej jednostki wysoko oceniają kompetencje kadry zarówno pod względem przygotowania do prowadzonych przez nich zajęć jak i pomocy doktorantom w realizacji pracy badawczej. Zasoby kadrowe są zdaniem doktorantów wystarczające i posiadają oni swobodny dostęp do pracowników którzy chętnie udzielają im niezbędnych informacji dotyczących ich prac badawczych.

Doktoranci realizują od 10 do 90 godzin zajęć dydaktycznych w trakcie roku akademickiego. Na pierwszym roku zajęcia najczęściej realizowane są na zasadzie współprowadzenia w liczbie 10 godzin. Następnie w kolejnych latach od 30 do 60 godzin, w przypadku gdy pobierają stypendium doktoranckie realizują 90 godzin zajęć. Na pierwszym roku studiów doktoranckich realizowany jest także przedmiot rozwijający umiejętności dydaktyczne – metodyka prowadzenia zajęć dydaktycznych. Informacje dotyczące zajęć prowadzonych przez doktorantów w danym roku akademickim przekazywane są z odpowiednim wyprzedzeniem oraz są one zgodne z ich kompetencjami. Przydziałem zajęć zajmują się kierownicy katedr w których doktoranci realizują swoją pracę. Istnieje możliwość konsultacji

z pracownikami odnośnie powierzonych zajęć dydaktycznych oraz zmiany jeśli są one niezgodne z ich kompetencjami i prowadzonymi badaniami.

W ocenie studentów w większości przypadków kadra dydaktyczna jest dobrze przygotowana do prowadzenia zajęć dydaktycznych. Studenci Wydziału chwalą sobie przede wszystkim zajęcia z praktykami i osobami związanym z branżą budowlaną oraz ochroną i inżynierią środowiska.

Również właściwa jest struktura kadry nauczającej na studiach podyplomowych. Duża część obowiązków dydaktycznych jest powierzona osobom, spoza grona nauczycieli akademickich Uczelni. Osoby te są specjalistami w zawodach, do których jest skierowana oferta studiów podyplomowych.

- 2) jednostka dysponuje odpowiednią infrastrukturą dydaktyczną dostosowaną do specyfiki oferowanych studiów, zapewniającą osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia,

Łączna powierzchnia dydaktyczna Wydziału przekracza 11 tys. m², w tym powierzchnia laboratoriów i warsztatów ponad 2 tys. m². Sale dydaktyczne to 2 aule po 220 miejsc, 2 sale po 120 miejsc, 9 sal od 50 do 70 miejsc oraz 10 sal do ćwiczeń po 30 miejsc. Wizytowane sale znajdowały się w doskonałym stanie, w większości wyposażone w nową aparaturę multimedialną.

Ważną częścią infrastruktury naukowej i dydaktycznej są laboratoria. Na Wydziale znajduje się łącznie 6 pracowni komputerowych, wyposażonych w dobry, a w części bardzo dobry sprzęt i oprogramowanie. Wydział dysponuje też 40 laboratoriami „fizycznymi” i pracownikami, umożliwiającymi osiąganie efektów kształcenia na wszystkich prowadzonych kierunkach. Część laboratoriów ma obecnie trudne warunki lokalowe, ale zostanie wkrótce przeniesiona do budowanego gmachu, przeznaczonego do celów laboratoryjnych. Jednak wyposażenie większości laboratoriów jest na dobrym poziomie, umożliwiając zarówno prowadzenie ciekawych zajęć dydaktycznych, także na studiach doktoranckich, jak i prowadzenie badań naukowych. Na uznanie zasługują laboratoria: Interdyscyplinarne Laboratorium Maszyn, Urządzeń i Systemów Przepływowych i Ciepłych oraz Laboratorium Odnawialnych Źródeł Energii. Laboratoria te powstały w ostatnich dwóch latach w wyniku realizacji projektu „Centrum Nowoczesnego Kształcenia Politechniki Białostockiej”.

Biblioteka Politechniki Białostockiej jest największą biblioteką w regionie. Zbiory zawierają ponad 350 tysięcy woluminów. Biblioteka obsługuje 14000 studentów oraz 1400 pracowników a także 12 tysięcy zarejestrowanych czytelników zewnętrznych. Dostępne są liczne bazy danych, umożliwiające, po uprzedniej rejestracji, korzystanie z zasobów biblioteki w trybie on-line z komputerów domowych.

Infrastruktura wizytowanego Wydziału w pełni zaspokaja potrzeby doktorantów. Umożliwia ona swobodną realizację prowadzonych badań naukowych oraz prowadzenie zajęć dydaktycznych. Specyfika realizowanych badań uwzględnia zasoby Wydziału. Aparatura badawcza jak i inne niezbędne urządzenia są sukcesywnie dokupowane i udostępniane w ramach potrzeb. Doktoranci posiadają swobodny dostęp do niezbędnej aparatury oraz sal ćwiczeniowych. Pomocy udzielają im pracownicy oraz opiekunowie/promotorzy. Doktoranci posiadają łatwy dostęp do wszelkich niezbędnych materiałów wliczając w to, zasoby biblioteki oraz internetowe bazy danych. Oceniają ich ilość na w pełni wystarczającą i zaspakajającą ich potrzeby.

Studenci są zadowoleni z infrastruktury dydaktycznej i specjalistycznych laboratoriów z których mogą korzystać w procesie kształcenia. Specjalistyczny sprzęt pozwala studentom na sprawdzenie i nabycie określonych kompetencji. Wszystkie niezbędne materiały, odczynniki zawsze są dostępne w laboratoriach.

3) polityka finansowa jednostki zapewnia stabilność jej rozwoju.

Finansowanie działalności Uczelni odbywa się na podstawie ustaw „Prawo o szkolnictwie wyższym” oraz „o zasadach finansowania nauki”. Środki do Wydziału przekazywane są zgodnie z algorytmem ustalonym przez Senat. Zarządzenie Rektora Politechniki Białostockiej z dnia 29 stycznia 2013 reguluje zasady naliczania kosztów pośrednich do poszczególnych rodzajów działalności. Szczególne znaczenie dla pozycji Wydziału mają dotacje, przeznaczone na finansowanie prac naukowych. Liczba projektów naukowo-badawczych realizowanych na Wydziale w latach 2009-2013 zestawiona jest w poniższej tabeli:

Rodzaj badań	2009	2010	2011	2012	2013
Projekty finansowane przez NCBiR	-	2	2	2	1
Granty własne, promotorskie, rozwojowe	10	17	16	16	14
Prace statutowe	11	13	13	13	14
Badania własne	61	34	12	-	-
Prace służące rozwojowi młodych pracowników oraz doktorantów	-	-	8	15	17

Na podkreślenie zasługuje zwiększający się procentowo udział finansowania badań naukowych młodych pracowników i doktorantów. Dotacje celowe, skierowane bezpośrednio z Ministerstwa są niewielkie, wynoszące w latach 2011-2013 od 50 tysięcy do 70 tysięcy rocznie, zatem przyznane finansowanie na kilkanaście projektów zostało zapewne wsparte innymi środkami. Z pewnością taka polityka jest właściwa.

Wydział dokonał i dokonuje znacznych inwestycji, głównie na unowocześnienie infrastruktury naukowej i dydaktycznej, wykorzystując środki europejskie z Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej, oś priorytetowa I „Infrastruktura uczelni”. Na uznanie zasługuje determinacja Wydziału na rzecz pozyskiwania tych środków.

Główną pulą środków będących w bezpośredniej dyspozycji Wydział są środki przeznaczone na utrzymanie potencjału badawczego. Zasady podziału tych środków określa Zarządzenie nr 234 Rektora PB z dnia 28 listopada 2013 r. w sprawie wprowadzenia w życie „Szczegółowych zasad przyznawania i rozliczania środków służących utrzymaniu potencjału badawczego finansowanego z działalności statutowej w Politechnice Białostockiej”. Stosowny system rozdziału dotacji statutowej pomiędzy poszczególne jednostki organizacyjne Wydziału ma charakter projekcyjny. Wielkość środków przyznawanych na ten rodzaj działalności danej jednostce jest proporcjonalna do ilości i jakości publikacji pracowników tej jednostki, mierzonych sumą punktów przyznanych im za te publikacje. System ten jest skuteczny ponieważ kadra Wydział rozwija się prawidłowo, o czym świadczą kolejne wnioski o uzyskanie uprawnień do nadawania stopni naukowych, co jest równoznaczne z realizacją celów strategicznych.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Wydział dysponuje kadrą, zapewniającą sprostanie potrzebom naukowym i dydaktycznym, a także prowadzi właściwą politykę kadrową. Kadra prowadząca zajęcia jest wysoko oceniana przez doktorantów i studentów, a prowadzone zajęcia w pełni zaspokajają ich potrzeby.
- 2) Infrastruktura naukowa i dydaktyczna jest w większej części na bardzo dobrym poziomie i umożliwia studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. W najbliższym czasie nastąpi znacząca poprawa warunków pracy w laboratoriach. Doktoranci mają pełen dostęp do infrastruktury niezbędnej w realizacji pracy doktorskiej.
- 3) Wydział prowadzi racjonalną politykę finansową, dostosowaną do możliwości i uwzględniającą działania projekcyjne.

5. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę

Jednostka prowadzi badania naukowe w obszarach, dziedzinach i dyscyplinach naukowych związanych z oferowanymi studiami, a wyniki tych badań oraz najnowsze osiągnięcia nauki w danym obszarze wykorzystuje w procesie kształcenia. Jednostka stwarza doktorantom warunki do prowadzenia samodzielnych badań naukowych, a studentom umożliwia udział w badaniach przez nią prowadzonych.

Pracownicy ocenianego Wydziału prowadzą badania naukowe w obszarach, dziedzinach i dyscyplinach naukowych związanych z oferowanymi studiami, a wyniki tych badań oraz najnowsze osiągnięcia nauki w danym obszarze wykorzystują w procesie kształcenia. Dotyczy to zarówno tematyki badań statutowych realizowanych przez większość pracowników oraz prac własnych realizowanych przez młodych badaczy jak również projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych.

Punktacja osiągnięć naukowych pracowników utrzymuje się na dobrym poziomie i wg danych Jednostki, wyniosła w latach 2010-11 3431 pkt. a w latach 2011-2012 3409 pkt. W latach 2010-2012 pracownicy Wydziału opublikowali wiele prac (monografie, artykułów, referatów – tab. VII-5 źródło: dane Jednostki.

Zestawienie publikacji pracowników Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska PB w latach 2010-2012

Lp.	Kategoria	Liczba publikacji
1	Monografie opublikowane przez renomowane wydawnictwa lub instytuty naukowe	4
2	Rozdział w monografii	38
3	Monografie opublikowane przez wydawnictwo uczelniane	20
4	Rozdział w monografii opublikowanej przez ośrodki uczelniane	61
5	Rozdział w monografii opublikowanej przez ośrodki pozostałe	47
6	Podręczniki i skrypty	10
7	Artykuły w czasopismach z listy filadelfijskiej	75
8	Artykuły w czasopismach z listy MNiSW	389
9	Artykuły w pozostałych czasopismach	108
10	Redakcja naukowa wydawnictwa ciągłego	7
11	Referaty na konferencjach w języku angielskim	60
12	Referaty na konferencjach krajowych	74
13	Referaty na konferencjach pozostałych	15
14	Inne formy wystąpień na konferencjach międzynarodowych	25
15	Inne formy wystąpień na konferencjach krajowych	34
16	Redakcja naukowa materiałów konferencyjnych	2

Obszary prowadzonych przez pracowników Wydziału badań naukowych są komplementarne i umożliwiają spójne kształcenie na prowadzonych, uzupełniających się kierunkach studiów a mianowicie: budownictwo, inżynieria środowiska, ochrona środowiska, gospodarka przestrzenna i architektura krajobrazu oraz biotechnologia (obecnie kształcenie na tym kierunku jest prowadzone tylko na I stopniu).

Jednakże główne kierunki badań naukowych znajdują się w dyscyplinach:

1. ochrona i kształtowanie środowiska i inżynieria sanitarna, i są to m.in. badania dotyczące:

- ochrony czystości elementów środowiska w woj. podlaskim oraz stosowanie nowoczesnych technologii usuwania z nich mineralnych i organicznych zanieczyszczeń,
- rozwiązywania problemów gospodarki wodnej, ściekowej i odpadowej na terenach zurbanizowanych i niezurbanizowanych,
- czynnej ochrony i renaturyzacji mokradeł na Podlasiu.

2. budownictwo – badania dotyczą takich problemów jak:
 - opracowywanie metod i algorytmów numerycznej analizy konstrukcji budowlanych,
 - określanie efektów energetycznych, ekonomicznych i ekologicznych termomodernizacji budynków,
 - badania właściwości betonów wysokowartościowych i ich zastosowanie,
 - budowa bezpiecznych dróg i ich eksploatacja,
3. interdyscyplinarne - dotyczące definiowania przestrzeni kulturowo-przyrodniczej Podlasia na tle przekształceń cywilizacyjnych.

Kierunki prowadzonych badań naukowych wynikają ze specyfiki Wydziału jako ośrodka naukowo-dydaktycznego, spełniającego ważną rolę w rozwoju północno-wschodniej Polski oraz **potrzeb gospodarczych i społecznych** a także potrzeb **praktyki inżynierskiej** Białegostoku i regionu.

Od roku 2009 na Wydziale realizowano 23 projekty badawcze MNiSW (własne i promotorskie), aktualnie prowadzonych jest 16 projektów, w tym 2 projekty rozwojowe finansowane przez NCBiR (w zakresie budownictwa), 23 prace statutowe (aktualnie 13), 97 prac własnych, w tym 15 prac, w których uczestniczą młodzi pracownicy naukowcy oraz studenci studiów doktoranckich.

Wydział dysponuje dużym potencjałem intelektualnym doświadczonych pracowników, z dużym dorobkiem naukowym, a także dobrze wyposażonymi laboratoriami.

Bezpośrednio do doktorantów skierowana jest część dotacji statutowej, finansująca badania określone jako: „Prace służące rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich. W latach 2011-2012 były finansowane projekty badawcze realizowane przez uczestników studiów doktoranckich n.t:

- „Frakcje ChZT w ściekach komunalnych z dużym udziałem ścieków z przemysłu mleczarskiego w mechaniczno-biologicznych oczyszczalniach Polski północno-wschodniej,
- „Hałas w otoczeniu budowanych i modernizowanych tras drogowych”,
- „Gatunki chronione programem „Natura 2000” w Puszczy Knyszyńskiej w aspekcie zaburzeń czynników abiotycznych i antropogenicznych”,
- „Matematyczne modelowanie i badania doświadczalne przepływu ciepła w wieloelementowych strukturach o zróżnicowanym współczynniku przewodności cieplnej”,
- „Wpływ kruszywa z recyklingu na ugięcia i odkształcenia belek żelbetowych”.

Jednostka stwarza doktorantom warunki do prowadzenia samodzielnych badań naukowych, angażuje ich nie tylko w realizowane projekty badawcze krajowe ale i międzynarodowe. Także studenci ostatnich lat studiów magisterskich mają możliwość udziału w badaniach przez nią prowadzonych.

W ocenianym okresie zostało opublikowanych około 140 artykułów opracowanych przez doktorantów (studentów III stopnia studiów) oraz studentów I i II stopnia studiów - samodzielnie lub we współautorstwie opiekunów/pracowników naukowych, w tym opracowanych w :

1. Zakładzie Chemii – 4,
2. Katedrze Ochrony i Kształtowania Środowiska – 20,
3. Zakładzie Geotechniki – 1,
4. Zakład Biologii Sanitarnej i Biotechnologii – 12,
5. Katedrze Ciepłownictwa – 44,
6. Katedrze Technologii w Inżynierii i Ochronie Środowiska – 26,
7. Katedrze Konstrukcji Betonowych – 10,

8. Pozostałych jednostkach organizacyjnych – 27.

Tematyka poruszana w ramach studiów oraz zakres badań prowadzonych przez doktorantów są zgodne z celami określonymi w strategii rozwoju województwa podlaskiego odnoszących się do rozwoju technologii ekologicznych, w tym technologii opartej na odnawialnych źródłach energii oraz z zakresu niskonakładowych metod w inżynierii środowiska, hałasu w otoczeniu tras drogowych, a także zwiększenia potencjału uczelni wyższych oraz zwiększenia poziomu wykształcenia w regionie i dostosowania kształcenia do zgłaszanych potrzeb.

Wydział włącza doktorantów w prowadzone badania naukowe. Doktoranci posiadają możliwość współpracy w tworzonych grupach projektowych. Nie zgłaszają również trudności dotyczących realizacji swojej pracy badawczej. Doktoranci włączani są także w realizację zadań zleconych wizytowanej jednostce. Wysokie osiągnięcia potwierdzają publikacje doktorantów. Wydział współpracuje również z zewnętrznymi podmiotami w czasie realizacji badań i projektów

Wyniki prac naukowych doktorantów są prezentowane w formie publikacji, samodzielnych lub współautorskich, w renomowanych czasopismach zarówno krajowych jak i zagranicznych. Doktoranci przedstawiają wyniki swoich badań na konferencjach, sympozjach, szkołach naukowych, warsztatach naukowych, forach naukowych. Wiele prac jest także zauważalna na forum międzynarodowym dzięki udziałowi studentów-doktorantów w konferencjach naukowych.

Różnorodność form prezentacji wyników wskazuje, że doktoranci są otoczeni właściwą opieką naukową i są dobrze przygotowani do pracy naukowej. Badania naukowe doktorantów są skorelowane z tematyką prowadzonych studiów doktoranckich, zgodną z celami określonymi w strategii rozwoju województwa podlaskiego. Przedstawiciele pracodawców na spotkaniu z ZO podkreślali współpracę naukową z Wydziałem m.in. poprzez proponowanie tematyki prac doktorskich, udostępnianie laboratoriów do prowadzenia badań (Instal), finansują odczynniki do badań.

Doktoranci brali i biorą udział w projektach współfinansowanych ze środków unijnych: „*Stypendia dla doktorantów kluczem rozwoju woj. podlaskiego*”(1 doktorant), projekt Uczelni „*Podniesienie potencjału uczelni wyższych jako czynnik rozwoju gospodarki opartej na wiedzy*” realizowanego w ramach PO KL Działanie 4.1.1 (4 doktorantów), program WROTA PODLASIA.

Studenci angażowani są w badania i prace naukowe przede wszystkim na etapie przygotowywania prac dyplomowych oraz poprzez działalność kół naukowych. Członkowie Kół Naukowych uczestniczą w badaniach naukowych realizowanych przez pracowników Wydziału. Obecni na spotkaniu twierdzili, iż cenią sobie możliwość zdobywania dodatkowych umiejętności i wiedzy dzięki udziałowi w konferencjach, badaniach naukowych i innych projektach. Studenci są również współautorami artykułów w czasopismach naukowych. Potwierdził to wykaz publikacji naukowych z udziałem studentów przedstawiony do wglądu podczas wizytacji. Ważną część rozwoju naukowego stanowią różnego rodzaju projekty zgłaszane przez przedsiębiorstwa, czy organy administracji publicznej, a realizowane przez studentów przy udziale nauczycieli akademickich. Studenci przyznali, iż mogą liczyć na pokrycie kosztów związanych z udziałem w konferencjach. Dodatkowo koła naukowe pozyskują na swą działalność środki finansowe od sponsorów. Odpowiednie wsparcie kadry naukowej, współpraca z przemysłem oraz udział w licznych konferencjach i konkursach pozwala na rozwój i poszerzenie wiedzy studentów, którą zdobywają w murach Uczelni. Jak podkreślali studenci obecni na spotkaniu już na tym etapie swojej edukacji nawiązują kontakty z potencjalnymi pracodawcami, mogą sprawdzić się w realnych warunkach panujących w przedsiębiorstwach. Podczas spotkania ZO PKA z przedstawicielami kół naukowych i ich opiekunami przedstawiono liczne dokonania i sukcesy będące udziałem studentów wizytowanego Wydziału, w tym wyróżnienie dla koła naukowego „Ciepłownik” w konkursie StRuNa 2013, gdzie nagradzane są najlepsze koła naukowe i ich opiekunowie, które podjęły działania naukowe wykraczające poza standardowy program studiów.

Analiza przedstawionych podczas wizytacji informacji nt. badań naukowych prowadzonych w Jednostce, tematów i zakresu badań, liczby i poziomu opracowanych na podstawie otrzymywanych wyników publikacji, pozwala ocenić, że są one spójne z realizowanym kształceniem na Wydziale i zauważalny jest ich pozytywny wpływ na osiągnięte efekty kształcenia.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Na podstawie dostarczonej dokumentacji o Wydziale oraz informacji uzyskanych podczas wizytacji, spotkań z pracownikami, doktorantami oraz interesariuszami zewnętrznymi (przedsiębiorcami) można pozytywnie ocenić działalność badawczo-naukową Wydziału, uznając tematy badań naukowych jako aktualne i oryginalne, prowadzone w Jednostce i spójne z realizowanym zakresem (kierunkami i specjalnościami) kształcenia na Wydziale. Potwierdza to zauważalny wpływ efektów tych badań na osiągnięcie w Jednostce pozytywne efekty kształcenia studentów i doktorantów.

Doktoranci studiów kierunków „budownictwo” i „inżynieria środowiska” współpracują przy realizacji badań naukowych projektów badawczych prowadzonych na wizytowanym Wydziale, wykazując duże zaangażowanie. Wydział zapewnia doktorantom swobodną możliwość uczestnictwa w prowadzonych badaniach naukowych, w tematach pracowników naukowych Wydziału jak również tematach proponowanych przez organizacje gospodarcze i samorządowe. Jednostka umożliwia również studentom szeroko pojęty rozwój naukowy i udział w badaniach naukowych. Odpowiednie wsparcie studentów przez kadrę naukową również zasługuje na podkreślenie.

6. Uczestniczenie jednostki w krajowej i międzynarodowej wymianie studentów, doktorantów, pracowników naukowych i dydaktycznych oraz współpraca z krajowymi i międzynarodowymi instytucjami akademickimi, a także z przedsiębiorstwami i instytucjami

- 1) Studenci, doktoranci i pracownicy jednostki uczestniczą w programach międzynarodowych,

Wizytowany Wydział współpracuje z zagranicznymi ośrodkami akademickimi w zakresie dydaktyki i prowadzenia badań naukowych. Bierze udział w programie Erasmus – LLP – uczenie się przez całe życie oraz ma podpisane umowy bilateralne.

Na Wydziale został powołany pełnomocnik ds. wymiany międzynarodowej zajmujący się koordynacją wyjazdów. Na tym poziomie odbywa się bowiem rekrutacja kandydatów do programu. Jednostką centralną działającą na Uczelni jest Dział Współpracy Międzynarodowej.

Wydział podpisał 58 umów z zagranicznymi uczelniami (Dania, Niemcy, Hiszpania, Grecja, Włochy, Portugalia, Rumunia, Wielka Brytania, Litwa, Turcja, Francja, Austria, Węgry, Czechy i Słowacja). Liczba ta jest znacząca, jak również liczba wyjazdów i przyjazdów studentów. Liczba wymiany pracowników w ramach programu jest dość znaczna, natomiast nie ma praktycznie wymiany w grupie doktorantów (tylko 1 osoba).

Studenci wizytowanej jednostki uczestniczą głównie w programie wymiany międzynarodowej ERASMUS. Ponadto, Wydział współpracuje z uczelniami w Rosji, na Ukrainie i Białorusi, gdzie również studenci odbywają część studiów. Na stronie internetowej Uczelni zamieszczone są wszystkie niezbędne informacje oraz druki formularzy dotyczące wyjazdu zarówno na okres studiów, jak i praktykę. Znajduje się tam szczegółowy harmonogram oraz zasady rekrutacji. Wydział posiada

swojego koordynatora programu, który również udziela niezbędnych informacji oraz wspiera studentów w procedurze przygotowania się do wyjazdu. Wydziałowy koordynator dba również o to, by efekty kształcenia uzyskiwane na uczelni zagranicznej pokrywały się z tymi, które student zobowiązany jest uzyskać w kraju. Zainteresowanie wyjazdami z roku na rok wzrasta. Dużym zainteresowaniem wśród studentów cieszą się praktyki zagraniczne i krótkoterminowe staże. W ramach umowy z University of Cordoba w roku akademickim 2013/2014 na Wydziale przebywa 3 studentów realizujących program podwójnego dyplomowani na studiach I stopnia. Na mocy podpisanego porozumienia studenci obu uczelni mają możliwość otrzymania dwóch dyplomów ukończenia studiów bez uiszczania dodatkowych opłat. Zrealizowanie programu podwójnego dyplomu stwarza studentom dodatkowe szanse na podniesie własnych kompetencji, dodatkowo rozwija zdobywaną wiedzę oraz podnosi kompetencje językowe.

Doktoranci wizytowanej jednostki znają możliwości wyjazdów zagranicznych. Na poziomie Uczelni działa Biuro Współpracy Międzynarodowej, które udziela niezbędnych informacji oraz pomaga w trakcie organizacji wyjazdów. Niestety mało osób korzysta z tych możliwości, jako główne powody podając życie rodzinne i zawodowe poza wizytowanym Wydziałem. Jednocześnie doktoranci wskazują na brak pełnej i łatwo dostępnej informacji na temat dostępnych programów. Aktywność doktorantów w zakresie udziału w programach jest dalece niewystarczająca. Wydział powinien z większą intensywnością zachęcać do wyjazdów. Nieocenione może być tu wsparcie z poziomu Uczelni: stworzenie dodatkowego funduszu stypendialnego, pomoc prawna i premiowanie mobilności. W ramach programu Leonardo da Vinci (VETPRO) Uczelnia realizuje projekt na temat „Wymiana doświadczeń i dobrych praktyk jako najlepszy sposób na poprawę jakości kształcenia inżynierów”. Pracownicy Uczelni (w tym 3 osoby z Wydziału) odbywają wizyty studyjne w VIA University College (Dania) zapoznając się z funkcjonującym tam systemem zapewniania jakości kształcenia. Zebrane doświadczenia wykorzystywane są do udoskonalenia WSZJK.

Współpraca w ramach programu Erasmus przynosi wiele korzyści: poprawia kompetencje językowe studentów i pracowników Wydziału, wpływa na poziom dydaktyczny nauczycieli pozwalając im wdrażać w rodzimej uczelni zdobyte dobre doświadczenia z uczestniczenia w zajęciach dydaktycznych partnerów zagranicznych oraz pozwoliła udoskonalić programy kształcenia poszczególnych przedmiotów, studenci zdobywają nowe doświadczenia dotyczące kształcenia, jak i inne (kulturalne, intelektualne itd.).

Uczestnicy wymiany międzynarodowej w ramach Programu Erasmus

Rok	Rodzaj programu międzynarodowego	Liczba uczestniczących w wymianie					
		studentów		Doktorantów		pracowników	
		W	P	W	P	W	P
2008/2009	LLP Erasmus	21	5	-	-	2	-
2009/2010	LLP Erasmus	21	9	-	-	6	1
2010/2011	LLP Erasmus	34	50	-	-	5	2
2011/2012	LLP Erasmus	30	54	-	-	6	9
2012/2013	LLP Erasmus	30	90	1	-	11	6
2013/2014	Program Leonardo da Vinci	-	-	-	-	3	-

- 2) jednostka podejmuje działania mające na celu internacjonalizację procesu kształcenia, w tym w zakresie określania efektów i realizacji programu kształcenia,

Działania jednostki podejmowane w ramach internacjonalizacji procesu kształcenia są wielostronne. Można spośród nich wymienić następujące:

- uczestnictwo w programach międzynarodowych Erasmus: wyjazdy i przyjazdy studentów, wyjazdy i przyjazdy nauczycieli akademickich;
- staże zagraniczne studentów i pracowników;
- uczestnictwo we współpracy w ramach umów bilateralnych;
- prowadzenie zajęć dydaktycznych w języku angielskim dla studentów zagranicznych;

- prowadzenie zajęć dydaktycznych w języku angielskim dla studentów polskich – wprowadzenie do planu studiów zajęć w języku angielskim (oprócz nauki języka obcego);
- podwójne dyplomy ukończenia studiów: uzyskiwane przez studentów na uczelni polskiej i zagranicznej;
- praktyki zawodowe dla studentów za granicą.
- w programie przyjętych studiów doktoranckich uwzględnione są obowiązkowe zajęcia z języka angielskiego; są to zajęcia z języka specjalistycznego, istnieje również możliwość uczestnictwa w dodatkowych zajęciach z języka obcego.

Uzyskane doświadczenia, oraz dobre wzorce wykorzystywane są przez nauczycieli akademickich - przede wszystkim z pobytów w zagranicznych ośrodkach akademickich, kontaktach zawodowych, naukowych - w procesie kształcenia, wpływają na doskonalenie programów kształcenia, metod osiągania efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji (np. metoda zespołowego wykonywania zadań na ćwiczeniach) oraz weryfikacji osiągania efektów kształcenia przez studentów.

3) jednostka współpracuje z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami akademickimi,

Współpraca międzynarodowa Wydziału z zagranicznymi ośrodkami akademickimi obejmuje:

- prowadzenie wspólnych prac naukowo-badawczych;
- przygotowanie i wydanie publikacji naukowych;
- wymiana doświadczeń i wspólne opinie prac;
- przygotowanie na podstawie materiałów wspólnych badań trzech prac dyplomowych magisterskich na kierunku „budownictwo”;
- prezentacja wyników wspólnych badań na konferencjach, seminariach krajowych i międzynarodowych;
- udział pracowników Wydziału w **organizowaniu**, wspólnie z ośrodkami zagranicznymi, **międzynarodowych konferencji i sympozjów naukowych** (jako członkowie komitetów naukowych, programowych, organizacyjnych oraz recenzenci;
- udział studentów w konferencjach z cyklu "Inżynieria Środowiska młodym okiem" i innych.

Zakres i rozmiar współpracy ilustrują także dane w tabeli

Rok ¹	Rodzaj współpracy	Nazwa instytucji partnerskiej	Liczba osób uczestniczących w realizacji		
			Studentów	Doktorantów	Pracowników
2006-2010	naukowo-dydaktyczna	Wileński Uniwersytet Techniczny im. Gedymina (Litwa)	-	-	1
2007-2009	naukowa	University of Odense (Dania)	-	-	1
2007-2009 od 2011 r.	naukowa – 7 tematów Umowa o podwójnym dyplomie	Universidade da Beira Interior COVILHA (Portugalia)	-	-	4
2008-2009	naukowo-dydaktyczna	Uniwersytet Techniczny w Cluj Napoca (Rumunia)	-	-	1
2008-2016	naukowo-dydaktyczna w tym 16 tematów naukowych	Brzeski Państwowy Uniwersytet Techniczny (Białoruś)	-	-	14
2009-2015	naukowo-dydaktyczna w tym 9 tematów naukowych	Białoruski Państwowy Technologiczny Uniwersytet w Mińsku BPTU (Białoruś)	-	-	7
2007-2011	naukowo-dydaktyczna	Białoruski Narodowy Uniwersytet Techniczny w Mińsku-BNTU, (Białoruś)	-	-	2
2009-2015	naukowo-dydaktyczna	Moskiewski Państwowy Uniwersytet Budownictwa (Rosja)	26	-	12
2009-2014	naukowo-dydaktyczna w tym 5 tematów naukowych	Państwowy Uniwersytet Techniczny w Tambowie (Rosja)	15	-	13
2009-2012	naukowo-dydaktyczna	Kijowski Państwowy Uniwersytet Budownictwa i Architektury (Ukraina)	10	-	6
2011-2015	naukowa	Kaunas University of Technology (Litwa)	-	-	2
2012-2014	naukowo-dydaktyczna	Instytut BELNIIS-Centrum Naukowo-Techniczne-Filia RUP (Republik. Instytutu Budownictwa, Białoruś)	-	-	2
2012-2016	naukowa	Kazakh National Technical University (Kazachstan)	-	-	2
2012-2015	naukowo-dydaktyczna	Grodziński Państwowy Uniwersytet im. Janki Kupały (Białoruś)	2	-	9
2012-2017	naukowa	University of Mississippi, (USA)	-	-	1
2012-2015	naukowa	Kyrgyz State University for Construction, Transportation and Architecture, (Kirgistan)	-	-	-
2012-2015	naukowa	Kyrgyz-Russian Slavic University named after B.N.Yeltsin, Biszkek, (Kirgistan)	-	-	2
2013/2014	projekt dla podniesienia jakości kształcenia	Program Leonardo da Vinci	-	-	3

Wizytowana jednostka prowadzi współpracę z zagranicznymi oraz krajowymi uczelniami i instytucjami naukowymi. W ramach współpracy doktoranci są zaangażowani w niewielkim stopniu. Podobnie jak w przypadku wymiany międzynarodowej należy zintensyfikować prace zmierzające do zachęcenia doktorantów do wyjazdów, tym bardziej, że Wydział posiada szeroką współpracę w tym zakresie.

W ramach współpracy naukowo dydaktycznej pracownicy Wydziału licznie wyjeżdżają na staże zagraniczne miesięczne bądź dłuższe. Pobyt na stażach, zdobyta podczas nich wiedza posłużyła

¹ Należy podać dane dotyczące ostatnich 3-5 lat.

rozwojowi naukowemu ich uczestnikom i przeniesienie pozytywnych doświadczeń do procesu kształcenia na Wydziale macierzystym.

Inną formą współpracy jest udział pracowników w międzynarodowych organizacjach zawodowych, uczestnictwo w pracach zespołów redakcyjnych czasopism międzynarodowych (nawet jako redaktor naczelny) itd.

W nieco mniejszym zakresie, ale o podobnym charakterze Wydział i pracownicy współpracują z ośrodkami akademickimi i organizacjami naukowymi krajowymi, a w szczególności z:

Nazwa uczelni/institucji	Rodzaj współpracy
Uniwersytet w Białymstoku	Organizacja konferencji i seminariów, staże naukowe pracowników
Unia Uczelni na Rzecz Rozwoju Kierunku Architektura Krajobrazu (Politechnika Krakowska, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie, Uniwersytet Warmińsko – Mazurski w Olsztynie, SGGW w Warszawie, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Uniwersytet Rolniczy w Krakowie, Katolicki Uniwersytet Lubelski w Lublinie	Organizacja konferencji, opracowywanie wzorcowych efektów kształcenia na kierunku architektura krajobrazu
Komisja Analityki Środowiskowej Komitetu Chemii Analitycznej Polskiej Akademii Nauk	Organizacja konferencji i seminariów, współpraca naukowa
Sekcja Inżynierii Przedsięwzięć Budowlanych Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN, Komitet Nauki Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa, <i>Prezes Urzędu Dozoru Technicznego</i> , Podlaska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa	Organizacja konferencji i seminariów, współpraca naukowa
Politechnika Gdańska	Organizacja konferencji i seminariów, współpraca naukowa, staże naukowe pracowników, wspólna aplikacja o fundusze unijne
Politechnika Warszawska	Współpraca naukowa, staże naukowe pracowników
Uniwersytet Warmińsko – Mazurski	Współpraca naukowa, staże naukowe pracowników

4) jednostka współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w celu osiągnięcia właściwych efektów kształcenia.

Relacje Wydziału z otoczeniem społeczno-gospodarczym mają charakter zarówno instytucjonalny, jak i indywidualny. Współpraca instytucjonalna opiera się przede wszystkim na umowach podpisanych pomiędzy Uczelnią a partnerem, natomiast kontakty personalne, realizowane są przez poszczególnych pracowników Wydziału i nie zawsze jest to forma udokumentowana, jednak pełni ona znaczącą rolę w procesie samodoskonalenia się kadry. Relacje z otoczeniem obejmują przedsięwzięcia zmierzające do wzbogacenia myśli teoretycznej oraz praktycznego rozwiązania problemów dotyczących budownictwa, gospodarki przestrzennej, inżynierii i ochrony środowiska, a także biotechnologii i architektury krajobrazu. Efektem tej działalności są: badania naukowe, konferencje naukowe (krajowe i zagraniczne), publikacje naukowe oraz różne inne formy wspomaganie rozwoju naukowego nauczycieli akademickich.

W tabeli przedstawiono niektóre (jako przykład) organizacje, z którymi współpracuje Wydział i rodzaj współpracy.

Lp.	Nazwa organizacji*	Rodzaj współpracy
1.	UNIBEP SA Bielsk Podlaski	Współpraca doradczo-badawcza
2.	Gospodarstwo Sadowniczo-Szkółkarskie „Sajsad” w Kurianach	Współpraca naukowo-badawcza, staże pracowników
3..	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej	Współpraca naukowo-dydaktyczna, staże studenckie
4..	Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa	Współpraca naukowo-badawcza, opiniowanie programów kształcenia, organizacja konkursów, konferencji seminariów
5..	Polski Związek Inżynierów i Techników Sanitarnych	Współpraca naukowo-badawcza, opiniowanie programów kształcenia, organizacja konkursów, konferencji seminariów

Współpraca Wydziału z otoczeniem obejmuje następujące działania:

- organizacja konferencji i seminariów naukowych z przedsiębiorstwami, stowarzyszeniami zawodowymi i innymi ośrodkami akademickimi i naukowymi;
- uczestnictwo pracowników Wydziału (24 osób) w stażach naukowych w instytucjach badawczo-naukowych (8 staży) oraz przedsiębiorstwach (16 staży);
- współorganizacja 7 cyklicznych konkursów odbywających się co roku skierowanych do studentów i absolwentów; wśród nich na podkreślenie zasługuje konkurs na najlepszą pracę dyplomową organizowany przy współudziale PZiTS i PZiTB;
- realizacja zawodowych praktyk studenckich (od 4 do 8-tygodni) na mocy indywidualnych umów pomiędzy przedsiębiorstwem przemysłowym a Wydziałem. W latach 2009-2013 Wydział podpisał 2091 umów z zakładami pracy na realizację zawodowych praktyk studenckich;
- podejmowanie nieobowiązkowych staży studenckich przez studentów lub absolwentów Wydziału na mocy grupowych umów pomiędzy przedsiębiorstwem a Wydziałem;
- w latach 2009-2013 pracownicy WBiŚ opracowali 94 ekspertyzy, 3 wdrożenia i 23 zgłoszenia patentowe wyników badań, projektów i nowych technologii;
- przygotowanie i realizacja, przez Wydział, przedsięwzięć na rzecz rozwoju regionu (np. projekt badawczo – dydaktyczny INNO – EKO – TECH Innowacyjne Centrum Dydaktyczno – Badawcze Alternatywnych źródeł energii, budownictwa energooszczędnego i ochrony środowiska Politechniki Białostockiej w ramach Programu Operacyjnego INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2007 – 2013 Działanie 13.1 Infrastruktura Szkolnictwa Wyższego); głównym celem tego projektu jest unowocześnienie infrastruktury Politechniki Białostockiej oraz zwiększenie liczby studentów naszej Uczelni;
- działania pracowników Wydziału na rzecz środowiska lokalnego poprzez udział w stowarzyszeniach i organach opiniodawczo-doradczych, decydujących o przyszłym rozwoju społeczno-gospodarczym regionu;
- udział i organizacja imprez na rzecz popularyzacji nauki i oferty edukacyjnej oraz o charakterze charytatywnym (Podlaski Festiwalu Nauki i Sztuki, Dzień Akademicki, organizowany od 2010 r. w ramach Dni Białegostoku, Dni otwarte Politechniki Białostockiej, Dziewczyny na Politechniki, Salon Maturzystów, regionalne targi edukacyjnych oraz Juwenalia).
- uczestnictwo władz, pracowników i studentów w opracowaniu koncepcji drogi wodnej -"Jeziora Mazurskie - Kanał Augustowski”;
- współpraca z oddziałem Białostockim Towarzystwa Urbanistów Polskich;
- współpraca z Klastrem Wschodnim Budowlanym.

Wszystkie powyższe działania - konferencje, staże, praktyki itd. mają na celu poszerzenie wiedzy zawodowej i niezbędnej do życia w społeczeństwie zarówno pracowników naukowych jak i studentów. Przyczyniają się do tworzenia sieci współpracy pomiędzy uczelnią, samorządem gospodarczym, administracją samorządową i samorządem studentów. Ich efektem są publikacje naukowe oraz nawiązywanie nowych kontaktów, niezbędnych do rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej Wydziału.

Zadania wykonane w ramach staży naukowych, oprócz wartości naukowej, mają również znaczenie dla podniesienia umiejętności dydaktycznych pracowników Wydziału wykorzystywanych w procesie kształcenia

przy dostosowywaniu nowych treści programowych (np. konkurencyjność na rynku pracy, zarządzanie karierą, zarządzanie środowiskiem,

Współpraca z otoczeniem wpływa na wybór tematów badań statutowych, badań własnych, tematyki projektów badawczych, o których finansowanie zewnętrzne ubiegają się pracownicy Wydziału. **Uzyskane doświadczenia są wykorzystywane** przy określaniu założeń programowych kształcenia, dywersyfikacji tematyki prac dyplomowych, wprowadzania nowych specjalności. Wszystkie te działania i doświadczenia uzyskane w wyniku współpracy z otoczeniem sprzyjają osiągnięciu właściwych efektów kształcenia i **jakości procesu kształcenia**.

O szerokiej i owocnej współpracy Wydziału z otoczeniem społeczno-gospodarczym świadczy obecność na spotkaniu z Zespołem wizytującym przedstawicieli (24 osoby) wielu organizacji gospodarczych, samorządowych i społecznych (stowarzyszeń i fundacji). W toku dyskusji interesariusze zewnętrzni wskazywali na swój wpływ na kształtowanie programów nauczania Wydziału i pomoc w osiągnięciu właściwych efektów kształcenia.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Pracownicy, doktoranci i studenci mają możliwość uczestniczenia w międzynarodowych projektach prowadzonych w dyscyplinach związanych z kierunkami kształcenia. Wydział zapewnia studentom możliwości wyjazdów do zagranicznych ośrodków akademickich, należy zintensyfikować działania na rzecz zapewnienia odpowiedniej, pożądanej przez doktorantów oferty uczestnictwa w programach międzynarodowych.**
- 2) Wydział wykorzystuje relacje z ośrodkami akademickimi w kraju i za granicą, na rzecz modyfikacji oferty dydaktycznej oraz podnoszenia poziomu kształcenia, a także podejmuje działania w zakresie internacjonalizacji procesu kształcenia. Doktoranci uczestniczą w zajęciach z zakresu specjalistycznego języka angielskiego w toku studiów doktoranckich. Należy podjąć działania zmierzające do zatrudniania na Wydziale profesorów wizytujących z innych krajów.**
- 3) Skala i związek współpracy krajowej i międzynarodowej z ośrodkami akademickimi są odpowiednie i pozytywnie wpływają na poziom kształcenia; Wydział konsekwentnie rozwija współpracę. Jednakże zwiększenia zaangażowania się Wydziału wymaga nawiązanie odpowiedniej współpracy, możliwości wyjazdów i aktywizacji do współpracy międzynarodowej studentów studiów III stopnia.**
- 4) Wydział prowadzi i rozwija współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Efekty tej współpracy są widoczne w podnoszeniu poziomu jakości kształcenia na kierunkach studiów prowadzonych przez Wydział.**

7. Wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne zapewniane przez jednostkę studentom i doktorantom w procesie uzyskiwania efektów uczenia się

- 1) Jednostka ma wdrożony system opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej, uwzględniający także potrzeby osób niepełnosprawnych,

Nauczyciele akademicy dostępni są dla studentów poza zajęciami dydaktycznymi w ramach konsultacji, a także w terminach indywidualnie ustalonych ze studentami. Wybór promotora następuje na zasadzie indywidualnych konsultacji między studentami, a opiekunami prac dyplomowych. Obecni na spotkaniu studenci stwierdzili, iż mogą swobodnie wybrać temat pracy dyplomowej realizowanej pod kierunkiem opiekuna naukowego.

Studenci wizytowanej jednostki mają możliwość studiowania wg indywidualnej organizacji studiów oraz indywidualnego planu studiów i programu kształcenia, które określa Regulamin Studiów. Nie wszyscy studenci obecni na spotkaniu wiedzieli o tej możliwości, z uwagi na

brak konieczności wnioskowania o indywidualną organizację studiów. Wyrazili też przekonanie, iż gdyby znaleźli się w trudnej sytuacji z pewnością władze Wydziału udzieliły im odpowiedniego wsparcia.

W zakresie opieki dydaktycznej studenci mają również możliwość skorzystania z oferty przedmiotów do wyboru w ramach wybranej specjalności. Przedmioty obieralne są jednak uruchamiane w przypadku dużej liczby chętnych osób. Zajęcia w języku obcym, w opinii studentów, są dostosowane do kierunków studiów. Studenci chwala sobie obowiązek obowiązkowych egzaminów potwierdzających znajomość języka po I stopniu studiów inżynierskich.

Studenci wizytowanego Wydziału mogą korzystać z zasobów bibliotecznych, w ich opinii literatura znajdująca się w bibliotece w zupełności odpowiada ich zapotrzebowaniem, mogą znaleźć w niej pozycje zalecane przez wykładowców.

Godziny pracy dziekanatu, w opinii studentów, są odpowiednie. Studenci pozytywnie wypowiadali się nt. pomocy i sposobu rozwiązywania spraw w dziekanacie.

W Uczelni działa Pełnomocnik Rektora ds. Studentów Niepełnosprawnych, odpowiedzialny za wsparcie studentów z niepełnosprawnościami w pełnym uczestnictwie w procesie dydaktycznym oraz życiu Uczelni. Budynek Wydziału przystosowano do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo – znajdują się w nim windy, podjazdy oraz toalety przystosowane do potrzeb osób mających problemy z poruszaniem się. W jednej auli zainstalowano wzmacniacze z pętlami indukcyjnymi. Również inne obiekty, w tym Rektorat, Akademickie Centrum Sportu, Centrum Nowoczesnego Kształcenia, akademiki (w tym część pokoi) są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Studenci Wydziału mogą korzystać z pomocy materialnej na zasadach ogólnouczelnianych. Tryb przyznawania pomocy materialnej określa „Regulamin przyznawania pomocy materialnej dla studentów Politechniki Białostockiej” będący załącznikiem do Zarządzenia nr 61 Rektora PB z dnia 7 września 2011r. z późn. zm. Ponadto studenci mogą ubiegać się o stypendia przyznawane przez organy samorządu terytorialnego oraz pracodawców, a także pochodzące ze środków strukturalnych Unii Europejskiej. Studenci mogą uzyskać zakwaterowanie w Domu Studenta PB. Rektor, w porozumieniu z uczelnianym organem Samorządu Studentów i uczelnianym organem Samorządu Doktorantów dokonuje podziału dotacji na pomoc materialną dla studentów i doktorantów oraz ustala wysokość poszczególnych form pomocy. Stypendia socjalne, stypendia specjalne dla osób niepełnosprawnych oraz zapomogi są przyznawane na wniosek studenta przez Wydziałową Studencką Komisję Stypendialną (WSKS). Stypendia rektora dla najlepszych studentów są przyznawane na wniosek studenta przez Odwoławczą Studencką Komisję Stypendialną (OSKS). Komisje powoływane są zgodnie z art. 173 ust.1 pkt. 1-2 i 8 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (tekst jednolity Dz. U. z 2012r., poz.572, z późn. zm.). Studenci stanowią większość składu komisji. Decyzje komisji zapadają zwykłą większością głosów przy udziale przynajmniej połowy liczby członków. Kryteria przyznawania stypendiów są znane studentom. Regulacje i przepisy w zakresie pomocy materialnej są konsultowane z organami Samorządu Studenckiego. Obecni na spotkaniu studenci nie zgłaszali problemów dotyczących wysokości i terminowości wypłacania świadczeń.

Decyzje administracyjne w zakresie przyznawania pomocy materialnej wydawane w Uczelni są zgodne z Kodeksem postępowania administracyjnego.

Szeroko rozumiana opieka naukowa i dydaktyczna obejmująca współpracę z pracownikami Wydziału oraz uczestnictwo w zajęciach dydaktycznych, jest wysoko oceniana również przez doktorantów. Kadra jest dostępna dla doktorantów i chętnie udziela niezbędnych informacji oraz pomaga w realizacji prowadzonych badań naukowych. Istnieje również możliwość indywidualnych konsultacji. Doktoranci zwracają uwagę na wysoki profesjonalizm kadry oraz otwartość do współpracy. Opiekunowie naukowcy oraz promotorzy służą wsparciem

merytorycznym w potrzebnym doktorantom wymiarze godzinowym oraz konsultują wyniki otrzymywane w trakcie prac badawczych. Doktoranci wysoko oceniają obsługę administracyjną i chwalą obsługę prawną. Wszelkie niezbędne informacje dotyczących toku studiów oraz prowadzonej działalności dydaktycznej otrzymują bezpośrednio w dziekanacie oraz za pośrednictwem strony internetowej. Dostępne informacje przekazywane są w sposób przejrzysty i klarowny. Jednocześnie doktoranci pozytywnie oceniają, a wręcz chwalą, możliwość kontaktu osobistego i takie metody przekazywania informacji.

Istniejąca baza dydaktyczna i naukowa, udostępniana doktorantom w pełni zaspokaja ich potrzeby. Mogą oni korzystać z dostępnych sal i laboratoriów w ramach potrzeb. Zapewnia im to możliwość swobodnej realizacji swoich badań naukowych. Dostęp do specjalistycznej aparatury także jest na zadawalającym poziomie. Doktoranci są również usatysfakcjonowani z dostępu do biblioteki oraz niezbędnych im baz internetowych.

Doktoranci realizują od 10 do 90 godzin zajęć dydaktycznych w czasie roku akademickiego. Na pierwszym roku zajęcia najczęściej realizowane są na zasadzie współprowadzenia w liczbie 10 godzin. Następnie w kolejnych latach od 30 do 60 godzin, w przypadku gdy pobierają stypendium doktoranckie realizują 90 godzin zajęć. Na pierwszym roku studiów doktoranckich realizowany jest także przedmiot rozwijający umiejętności dydaktyczne – metodyka prowadzenia zajęć dydaktycznych. Informacje dotyczące zajęć prowadzonych przez doktorantów w danym roku akademickim przekazywane są z odpowiednim wyprzedzeniem oraz są one zgodne z ich kompetencjami. Przydziałem zajęć zajmują się kierownicy katedr w których doktoranci realizują swoją pracę. Istnieje możliwość konsultacji z pracownikami odnośnie powierzonych zajęć dydaktycznych oraz zmiany jeśli są one niezgodne z ich kompetencjami i prowadzonymi badaniami.

Zajęcia dydaktyczne realizowane na studiach III stopnia podobnie jak kadra je prowadząca jest pozytywnie oceniana przez doktorantów.

Komisje stypendialne FPM funkcjonują na poziomie Wydziału. Regulaminy przyznawania pomocy materialnej oraz stypendiów są znane doktorantom i zrozumiałe dla nich. Jednostka dostosowana jest do potrzeb osób z niepełnosprawnością.

Doktoranci mogą także brać udział w konkursie organizowanym przez Rektora Politechniki Białostockiej na najlepszego doktoranta. Jest to wyróżnienie przyznawane jednej osobie z każdego kierunku studiów doktoranckich w Politechnice Białostockiej i ma na celu docenienie i premiowanie najaktywniejszych uczestników studiów III stopnia.

- 2) jednostka ma efektywny system rozpatrywania skarg i rozwiązywania sytuacji konfliktowych,

Brak jest formalnej procedury zgłoszenia sytuacji konfliktowych. W zakresie działań zapobiegawczych, rozwiązywania sytuacji konfliktowych oraz w kwestii indywidualnych spraw studenckich władze Wydziału otwarte są na kontakt ze studentami. Zdarzają się jednak sytuacje, w których studenci nie chcą informować władz jednostki o problematycznych sytuacjach, tłumacząc, iż taka interwencja nie przyniesie oczekiwanych efektów. Mimo negatywnych ocen w ankietach studenckich i zgłaszania problemu z jednym z wykładowców sytuacja nie poprawiła się. Wskazana byłaby w tym przypadku nie tylko bezpośrednia rozmowa z nauczycielem akademickim, ale także spotkanie z grupą studentów, którzy zgłaszają problem. Taka inicjatywa pozwoliłaby na wypracowanie wspólnego rozwiązania. Dałaby też poczucie pewności studentom, że każda ważna sprawa, która jest przez nich zgłaszana rozważana jest przez władze Wydziału.

Doktoranci podczas spotkania z ZO PKA jako sposób informowania o wszelkich niedogodnościach podawali bezpośredni kontakt z kierownikiem studiów doktoranckich, dziekanem, swoimi opiekunami oraz przedstawicielami doktorantów w odpowiednich

organach wydziałowych. Doktoranci pozytywnie oceniają, a wręcz chwalą, możliwość kontaktu osobistego i takie metody przekazywania informacji. Na poziomie Uczelni funkcjonuje Komisja Dyscyplinarna w jej skład wchodzi także przedstawiciele doktorantów.

- 3) jednostka wspiera działalność samorządu oraz organizacji zrzeszających studentów lub doktorantów i współpracuje z nimi; organy jednostki, podejmują aktywne działania mające na celu szerokie włączanie studentów oraz doktorantów i ich przedstawicieli do prac organów jednostki, komisji statutowych i doraźnych, zwłaszcza koncentrujących swoje prace wokół procesu dydaktycznego i spraw dotyczących studentów i doktorantów.

Przedstawiciele Samorządu Studenckiego reprezentujący wizytowany Wydział dobrze oceniają współpracę z władzami Wydziału, w szczególności z Panią Prodzikan ds. Studenckich i Dydaktyki. Reprezentanci studentów opiniują akty prawne, które w swych zapisach regulują sprawy studenckie, w szczególności Regulamin Studiów oraz Regulamin Pomocy Materialnej. Przedstawiciele Samorządu opiniują także programy i plany studiów.

Samorząd Studencki wypełnia również swoje zadania w zakresie spraw socjalno-bytowych. WRSS współorganizuje inicjatywy o charakterze kulturalnym i społecznym integrujące środowisko studenckie. Władze Uczelni zapewniają odpowiednie, w opinii studentów, wsparcie materialne i logistyczne adekwatne do skali działalności organizacji studenckich i kół naukowych. Studenci działający w kołach naukowych potwierdzili, iż ze strony Wydziału i Samorządu Studenckiego mogą liczyć na dofinansowanie wyjazdów studyjnych, czy udziału w konferencjach naukowych.

W ramach działalności organizacji studenckich na Uczelni i Wydziale studenci mają możliwość rozwijania swoich kompetencji społecznych poprzez organizacje o charakterze naukowym, kulturalnym, społeczno-organizacyjnym i sportowym.

Władze jednostki informują przedstawicieli Samorządu o zebraniach Rady Wydziału oraz Komisji ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, odpowiednio z wyprzedzeniem przysyłając niezbędne materiały będące przedmiotem obrad ww. gremiów.

W wizytowanej jednostce doktoranci w ramach posiadanego czasu oraz możliwości starają się aktywnie uczestniczyć w życiu Wydziału oraz odpowiednich organach koleżeńskich. Obecnie przedstawiciel doktorantów z wizytowanego Wydziału działa również w Uczelnianej jednostce Samorządu Doktorantów. Doktoranci znają swoich przedstawicieli oraz powierzają im rolę reprezentowania swoich interesów w odpowiednich organach Wydziału. Oceniają oni także pozytywnie działalność Samorządu Doktorantów. Władze Wydziału zapewniają odpowiednie do potrzeb wsparcie działalności doktoranckiej i motywują doktorantów do dalszego działania. Doktoranci zaangażowani są również w prace odpowiednich organów czuwających nad planami oraz programem studiów.

Student rozpoczynający studia ma prawo do przeszkolenia w zakresie praw i obowiązków studenta. Szkolenie w tym zakresie prowadzi Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej w porozumieniu z samorządem studenckim Uczelni. Realizacja tego zadania jest zagwarantowana w Regulaminie Studiów i nie budzi zastrzeżeń. Wydział wspiera pracę samorządu i zapewnia mu warunki do prowadzenia prawidłowej działalności.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) System wsparcia opieki naukowej dydaktycznej i materialnej studentów i doktorantów funkcjonuje poprawnie, uwzględnia potrzeby osób niepełnosprawnych. System umożliwia udział studentów i doktorantów w weryfikacji prawidłowości działania**

systemu. Istniejąca infrastruktura w pełni zaspokaja potrzeby studentów i doktorantów. Informacje ważne dla doktorantów są dla nich dostępne w wystarczającym stopniu.

- 2) Na wydziale brak sformalizowanych procedur rozwiązywania oraz monitorowania sytuacji patologicznych. Efektywność systemu rozwiązywania sytuacji konfliktowych nie jest pełna. Należy podjąć kroki zmierzające do usprawnienia procedur i lepszego przepływu informacji między studentami a władzami Wydziału. Komisja Dyscyplinarna funkcjonuje na poziomie Uczelni. Doktoranci jednak chwalą funkcjonujący zwyczajowo sposób zgłaszania uwag bezpośrednio do opiekunów/promotorów oraz Kierownika Studiów Doktoranckich.
- 3) Wydział stwarza warunki do rozwoju samorządności studentów i doktorantów. Działalność samorządu jest pozytywnie oceniana przez studentów i doktorantów oraz władze Wydziału.

8. Spójność systemu wewnętrznych przepisów prawnych normujących proces zapewnienia jakości kształcenia, oraz jego zgodność z przepisami powszechnie obowiązującymi

Obowiązujący w Politechnice Białostockiej system aktów prawnych regulujących funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia (zwanego dalej SZJK lub Systemem) należy podzielić na akty o charakterze ogólnouczelnianym oraz wydziałowym regulujące m.in. zasady realizacji procesu kształcenia, tworzenia programów kształcenia na studiach I, II i III stopnia, określające przebieg i zasady rekrutacji, dokumentowania przebiegu kształcenia, weryfikacji efektów kształcenia, w tym procesu dyplomowania, oceny nauczycieli akademickich, a także zasady i tryb ankietyzacji.

Polityka jakości realizowana w Uczelni wynika z różnych dokumentów, m.in. misji, strategii, Statutu Uczelni czy założeń do Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia Politechniki Białostockiej.

Strategię Rozwoju Politechniki Białostockiej Senat Uczelni zatwierdził Uchwałą Nr 158/XIII/XIV/2013 z dnia 4 lipca 2013 r. w sprawie uchwalenia Strategii Rozwoju Politechniki Białostockiej w XIV kadencji 2012-2016. Dokument ten określa misję, zgodnie z którą Uczelnia m.in. „dąży do osiągnięcia najwyższej jakości w kształceniu studentów, rozwoju kadry, badaniach naukowych i rozwoju kulturalnym”, a w celach strategicznych zakłada „intensyfikację rozwoju naukowego pracowników Politechniki Białostockiej”, „wzrost jakości kształcenia studentów” oraz „wzrost efektywności zarządzania Uczelnią”.

Strategia ocenianej Jednostki - Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska - przyjęta została Uchwałą nr 6/2012-2013/st. Rady Wydziału z dnia 16 stycznia 2013 r. w sprawie zatwierdzenia strategii Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska Politechniki Białostockiej w latach 2012-2015, a jej zakres merytoryczny kompleksowo obejmuje: działalność edukacyjną; działalność naukowo-badawczą; współdziałanie z otoczeniem gospodarczym i społecznym; zasoby materialne; doskonalenie systemów zarządzania wydziałem oraz wdrażanie i ewaluację strategii. W wizji Wydziału przyjmuje się, że działalność Jednostki ukierunkowana jest m.in. na „osiągnięcie wysokich parametrów i wskaźników jakości kształcenia we wszystkich realizowanych formach edukacyjnych”, a w celach strategicznych działalności edukacyjnej zawarte jest „zapewnienie, poprzez kompleksowość i spójność oferty edukacyjnej wiodącej pozycji Wydziału wśród uczelni regionu”.

Zgodnie z § 7 ust. 3 Statutu Politechniki Białostockiej, obowiązującego na mocy Uchwały Nr 2/11/2006 Senatu Uczelni z dnia 22 czerwca 2006 r. (tekst jednolity z dnia 25 kwietnia

2013 r.): „w Uczelni funkcjonuje wewnętrzny system zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia. Zasady funkcjonowania tego systemu określa regulamin wydany przez rektora po zasięgnięciu opinii senatu”. § 53 ust. 4 pkt. 5 stanowi, iż nadzór nad wdrożeniem i doskonaleniem uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia sprawuje Rektor.

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia w Politechnice Białostockiej Rektor Uczelni wprowadził w życie Zarządzeniem nr 32 z dnia 29 marca 2012 r. Powyższy dokument zaopiniowany został wcześniej przez Senat Uczelni Uchwałą nr 2/48/2012 z dnia 23 lutego 2012 r. Zarządzenie nr 32 stanowi, iż elementami Systemu zapewnienia Jakości Kształcenia na poziomie uczelnianym są: Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia, pełnomocnik rektora ds. jakości kształcenia oraz zespół ds. jakości kształcenia i bezpośrednio podlegają one Prorektorowi ds. studenckich i dydaktyki. W powyższym Zarządzeniu określone zostały również m.in. szczegółowe cele Systemu, zakresy odpowiedzialności poszczególnych organów (zadania: Uczelnianej Komisji ds. jakości Kształcenia, pełnomocnika rektora ds. jakości kształcenia oraz wydziałowych komisji ds. jakości kształcenia), jakość procesu dydaktycznego w Uczelni, badanie kariery zawodowej absolwentów PB, jakość kadry dydaktycznej oraz obsługi administracyjnej studentów, a także zasoby nauki oraz środki wsparcia dla studentów dotyczące infrastruktury dydaktycznej i bazy socjalnej. Zgodnie z § 2 powyższego dokumentu do szczegółowych celów SZJK w PB należą: stałe monitorowanie i podnoszenie jakości kształcenia w Uczelni, badanie kariery zawodowej absolwentów Politechniki, doskonalenie i weryfikacja jakości kadry dydaktycznej, zapewnienie i weryfikacja jakości obsługi administracyjnej studentów, zapewnienie zasobów do nauki oraz środków wsparcia dla studentów. Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia w Politechnice Białostockiej (UKJK) oraz Pełnomocnik ds. jakości kształcenia w PB powołani zostali na mocy Zarządzenia Nr 33 Rektora Uczelni z dnia 29 marca 2012 roku w sprawie powołania oraz ustalenia zakresów działań Pełnomocnika ds. Jakości Kształcenia w Politechnice Białostockiej i Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia w Politechnice Białostockiej. Skład Uczelnianej Komisji ds. jakości Kształcenia Rektor Uczelni zmienił Zarządzeniami: nr 106 z dnia 29 października 2012 r. oraz nr 165 z dnia 26 kwietnia 2013 r. W skład powyższego gremium weszli: pełnomocnik rektora ds. jakości kształcenia - przewodniczący Komisji, przedstawiciele wydziałowych komisji ds. jakości kształcenia wskazani przez rektora, przedstawiciel doktorantów wskazany przez uczelniany organ Samorządu Doktorantów, przedstawiciel studentów wskazany przez uczelniany organ Samorządu Studentów, kierownik Działu Spraw Studenckich i Dydaktyki, pracownik Biura Karier Politechniki Białostockiej oraz specjalista ds. jakości kształcenia, który pełni funkcję sekretarza Komisji. § 3 ust. 3 Zarządzenia nr 106 stanowi, iż szczegółowe zadania na bieżący rok i harmonogram ich wykonania Komisja ustala na pierwszym zebraniu w danym roku. Zadania mogą być w miarę potrzeb w trakcie roku rozszerzane. Z przedstawionej podczas wizytacji protokołów z posiedzeń Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia wynika, iż w roku 2013 r. przedmiotem obrad powyższego gremium była m.in. analiza raportu z badania losów absolwentów oraz arkuszy ewaluacyjnych za rok 2012/2013, omówienie zbiorczych wyników ankiet studenckich, analiza raportów wynikowych z działalności Wydziałowych komisji ds. jakości kształcenia za rok 2012/2013, opiniowanie efektów kształcenia czy też opracowanie harmonogramu zadań dla WKdsJK na rok akademicki 2013/2014.

Zgodnie z § 1 ust. 1 Zarządzenia nr 33 z dnia 29 marca 2012 r., zadania Pełnomocnika ds. jakości kształcenia obejmują m.in.: koordynację pracy i przewodniczenie UKJK, koordynację oraz współdziałanie z jednostkami w zakresie działań projakościowych, przygotowanie corocznego raportu z oceny funkcjonowania Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz przedstawienie go Prorektorowi ds. studenckich i dydaktyki, sprawującemu nadzór nad działaniami Pełnomocnika (Raport z oceny funkcjonowania Systemu Zapewniania Jakości

Kształcenia w Politechnice Białostockiej w 2013 roku, 09.01.2014r.), a także nadzór nad pracą Zespołu Samodzielnych Stanowisk ds. Jakości Kształcenia).

Na Wydziale Budownictwa i Inżynierii Środowiska za jakość kształcenia (m.in. za jakość procesu dydaktycznego czy obsady kadrowej poszczególnych kierunków studiów) odpowiada Dziekan. Dziekan, po zakończeniu zajęć w roku akademickim wypełnia arkusz ewaluacyjny, który stanowi podstawę Samooceny Wydziału. Obowiązek opracowania i wzór arkusza ewaluacyjnego wynika z Zarządzenia Nr 183 Rektora Politechniki Białostockiej z dnia 17 czerwca 2013 r. w sprawie wprowadzenia w życie arkuszy ewaluacyjnych będących podstawą samooceny wydziału oraz jednostek międzywydziałowych pod kątem jakości kształcenia w Politechnice Białostockiej za rok akademicki 2012/2013. Pytania kontrolne arkusza są określane są przez Uczelnią komisję ds. jakości kształcenia. Arkusz ewaluacyjny będący podstawą samooceny Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska Dziekan Wydziału przekazała Prorektorowi ds. studenckich i dydaktyki w dniu 22 października 2013 r.

Działania Dziekana, jako organu bezpośrednio kierującego działalnością Jednostki i w założeniach zmierzającego do zapewnienia jakości kształcenia, wspierane są przez Radę Wydziału, Wydziałową komisję ds. jakości kształcenia (powołaną na okres od 1 września 2013 r. do 31 sierpnia 2016 r. Uchwałą nr 13/2012-2013/D/3 Rady WBiIŚ z dnia 10 lipca 2013 r. z późn. zm.) oraz tzw. wydziałowe „zespoły zadaniowe”, tj.: Wydziałowe komisję ds. planów i programów nauczania, Wydziałową komisję ds. jakości prac dyplomowych, a także Zespoły ds. Akredytacji Laboratoriów .

Wydziałową komisję ds. jakości kształcenia na okres od 1 września 2013 r. do 31 sierpnia 2016 r. powołała, zgodnie z § 4 ust. 1 Zarządzenia nr 32 Rektora Politechniki Białostockiej, Rada Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska Uchwałą nr 13/2012-2013/D/3 z dnia 10 lipca 2013 r., z późn. zm.). Przewodniczącym WKJK nie może być prodziekan ds. studenckich i dydaktyki, a w jej skład wchodzi przedstawiciele poszczególnych katedr/zakładów oraz przedstawiciele doktorantów i przedstawiciele studentów, wskazani odpowiednio przez wydziałowe organy Samorządu Doktorantów i Samorządu Studentów. Harmonogram prac Komisji na ustala dany rok akademicki Uczelnią Komisja ds. Jakości Kształcenia. Do zadań Wydziałowej komisji ds. jakości kształcenia należy m.in. opiniowanie projektów programów kształcenia czy obsady kadrowej poszczególnych kierunków studiów, analiza opinii uzyskanych na podstawie ankiet od studentów, absolwentów oraz pracodawców oraz sporządzanie raportów ze swojej działalności, które następnie przedstawiane są Dziekanowi oraz Uczelniej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Sprawozdania z działalności powyższego gremium omawiane są również na posiedzeniach Rady Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska (przykładowo w dn.: 16.10.2013 r.; 27.02.2013 r.). Z posiedzeń WKSJK sporządzane są protokoły, które, podobnie jak raporty oraz sprawozdania, przekazywane są Dziekanowi i Prorektorowi ds. studenckich i dydaktyki. W trakcie wizytacji analizie podlegały wybrane protokoły z posiedzeń Wydziałowej komisji ds. jakości kształcenia, podczas których omawiana była m.in. analiza ankiet studenckich (dostępnych dla studentów w postaci elektronicznego formularza na stronie systemu USOS Web) zawierających ocenę działalności dydaktycznej nauczycieli akademickich, wytyczne do opracowywania prac dyplomowych inżynierskich i magisterskich, okresowa ocena efektów kształcenia, informacje na temat hospitacji czy okresowo przeprowadzana ocena nauczycieli akademickich w zakresie działalności naukowo-badawczej, dydaktycznej oraz organizacyjnej (obejmująca również wyniki ankiety studenckiej oraz hospitacji zajęć przeprowadzanych na podstawie harmonogramu hospitacji).

W skład Komisji ds. Jakości Kształcenia wchodzi przedstawiciele Wydziałowych Rad: Samorządu Studentów oraz Doktorantów (studenci i doktoranci biorą również udział w posiedzeniach Rady Wydziału BiIŚ).

Wydziałowe komisje ds. planów i programów nauczania powołane Uchwałą Nr 6/2013-2014/D/1 Rady Wydziału z dnia 18 grudnia 2013 r., z podziałem na prowadzone na Wydziale kierunki studiów: „inżynieria środowiska”, „ochrona środowiska”, „architektura krajobrazu”, „budownictwo”, „gospodarka przestrzenna” oraz „biotechnologia”).

Wydziałowa komisja ds. jakości prac dyplomowych powołana Uchwałą nr 4/2012-2013/D2 Rady Wydziału z dnia 14 listopada 2012 r., w każdym semestrze dokonująca oceny losowo wybranych prac dyplomowych. Uwagi i zalecenia powyższej Komisji przekazywane są Dziekanowi oraz Prodziekanom ds. studenckich i dydaktyki, a następnie, przez Władze Wydziału, poszczególnym jednostkom. Komisja ds. jakości prac dyplomowych określiła m.in. obowiązujące studentów, promotorów i prowadzących seminaria dyplomowe Wytyczne dotyczące opracowania prac dyplomowych inżynierskich i magisterskich na kierunkach prowadzonych na WBiŚ, stanowiące Załącznik do Uchwały Nr 8/2012-2013/D/3 Rady Wydziału Budownictwa i inżynierii Środowiska z dnia 27 lutego 2013r. Procedura dyplomowania w ocenianej Jednostce zatwierdzona została Uchwałą nr 6/2012-2013/D/1 Rady Wydziału BiŚ z dnia 16 stycznia 2013 r. Obowiązującym dokumentem nadrzędnym jest Zarządzenie nr 228 Rektora Uczelni z dnia 15 listopada 2013 r. regulujące zasady postępowania przy przygotowaniu i obrony pracy dyplomowej w Politechnice Białostockiej.

Dwa Zespoły ds. Akredytacji Laboratoriów powołane na okres od 01.10.2012 r. do 31.08.2016 r. na mocy postanowienia Nr 36/2012 Dziekana WBiŚ z dnia 10 września 2012 r., przeprowadzające co semestralną akredytację oraz opracowujące protokoły i raporty dotyczące funkcjonowania zajęć laboratoryjnych i pracowni specjalistycznych dla kierunków: „inżynieria środowiska”, „ochrona środowiska”, „architektura krajobrazu”, „biotechnologia” (I), a także „budownictwo” i „gospodarka przestrzenna” (II). Zespoły ds. Akredytacji Laboratoriów działają zgodnie z Zarządzeniem nr 21 Rektora Politechniki Białostockiej z dnia 16 marca 2011 r. w sprawie wprowadzenia procedury obowiązkowej akredytacji ćwiczeń laboratoryjnych oraz pracowni specjalistycznych realizowanych w Politechnice Białostockiej (z późn. zm).

Na Wydziale funkcjonuje również Komisja ds. Jakości kształcenia na studiach doktoranckich (powołana przez Dziekana Wydziału w dniu 20 grudnia 2012 r.) oraz dwie Komisje o charakterze wykonawczym ds. planów i programów studiów na studiach doktoranckich w dyscyplinie naukowej: budownictwo oraz inżynieria środowiska. Studia doktoranckie w ocenianej Jednostce są ankietowane. Ponadto kierownik studiów doktoranckich przedstawia w kolejnych latach akademickich Radzie Wydziału sprawozdanie z realizacji studiów doktoranckich. Studia doktoranckie są ankietowane.

Dokumentacja dotycząca wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia na Wydziale prowadzona jest i udostępniana przez Dziekanat oraz Wydziałową komisję ds. jakości kształcenia, jednak na spotkaniu z Zespołem Oceniającym podczas wizytacji, nauczyciele akademicy wchodzący w skład wymienionych wyżej wydziałowych komisji stwierdzili, iż wyniki ankietyzacji studenckiej i hospitacji nie są im znane.

Na posiedzeniu Rady Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska w dniu 18 grudnia 2013 r. powołano Radę Programową (Uchwała Nr 6/2013-2014/D/2) – gremium pracodawców współpracujące z Wydziałem w obszarze naukowym, dydaktycznym i promocyjnym. Działalność Rady Programowej ma charakter społeczny, Rada powinna obradować co najmniej 1 raz w semestrze, a jej pracami kieruje Dziekan. Do podstawowych celów działania Rady Programowej m.in. należą: współpraca w zakresie wymiany wiedzy i doświadczeń między środowiskiem naukowym i biznesowym, podejmowanie wspólnych inicjatyw związanych z organizacją przedsięwzięć o charakterze naukowo-gospodarczym, współpraca przy definiowaniu efektów kształcenia, kształtowaniu zmian w programach kształcenia oraz stymulowanie rozwoju przedsiębiorczości w regionie. Z posiedzeń Rady

sporządzane powinny być protokoły w celu kompletowania dokumentacji Wydziałowej w zakresie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi.

Monitorowanie losów zawodowych absolwentów odbywa się poprzez badania ankietowe przeprowadzane po upływie 6 miesięcy, 3 oraz 5 lat od daty ukończenia studiów. Absolwent podpisuje deklarację uczestnictwa, którą otrzymuje w Biurze Karier przy podpisywaniu karty obiegowej. Biuro aktualizuje bazę absolwentów i w odpowiednich terminach wysyła na ich adresy prośbę o wypełnienie ankiety online. Obecnie raport z badania losów zawodowych absolwentów Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska (wersja robocza) sporządzony został, z uwagi na potrzebę dostosowania kształcenia do wymogów rynku pracy, z podziałem na kierunki studiów prowadzone na Wydziale. Raporty zbiorcze z badań otrzymują Władze Uczelni i Wydziałów oraz UKJK. Biuro Karier planuje również ankiety dla pracodawców (dostępny już jest wzór ankiety).

Działania związane z pracą powyższych gremiów realizowane są na Wydziale zgodnie z wytycznymi obowiązującymi w Uczelni, określonymi w następujących wybranych aktach normatywnych:

- Uchwale Nr 74/VI/2012 Senatu Politechniki Białostockiej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu określającego tryb i zasady przeprowadzania ankiety, dotyczącej wypełniania obowiązków dydaktycznych przez nauczyciela akademickiego, oceny programów kształcenia oraz przetwarzania zebranych danych;
- Uchwale Nr 162/XIII/XIV/2013 Senatu PB z dnia 4 lipca 2013 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Oceny Nauczycieli Akademickich Politechniki Białostockiej (z późn. zm.). Regulamin Oceny Nauczycieli Akademickich Politechniki Białostockiej stanowi załącznik do Uchwały. Zmiany w powyższym dokumencie Senat Uczelni wprowadził Uchwałą Nr 197/XVI/XIV/2013 z dnia 31 października.2013 r. Uchwała ta ma zastosowanie do oceny nauczycieli akademickich od roku 2013;
- Zarządzeniu Nr 14 Rektora Politechniki Białostockiej z dnia 25 lutego 2011 roku w sprawie wprowadzania w życie Regulaminu hospitacji zajęć dydaktycznych prowadzonych w Politechnice Białostockiej;
- Uchwale Nr 7/21/2007 z 14 czerwca 2007 roku w sprawie Regulaminu przeprowadzenia oceny okresowej pracowników Politechniki Białostockiej niebędących nauczycielami akademickimi;
- Zarządzeniu nr 101 Rektora Politechniki Białostockiej z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie wprowadzenia w życie Procedury projektowania i zatwierdzania programu kształcenia oraz monitoringu programów kształcenia w Politechnice Białostockiej;
- Uchwale Nr 4/46/2011 Senatu Politechniki Białostockiej z dnia 15 grudnia 2011 r. w sprawie wytycznych dla rad wydziałów, jakim powinny odpowiadać plany studiów i programy kształcenia na studiach I i II stopnia w Politechnice Białostockiej;
- Uchwale Nr 4/50/2012 z dnia 26 kwietnia 2012 roku w sprawie uchwalenia Wytycznych dla rad wydziałów w sprawie warunków, jakim powinny odpowiadać plany studiów i programy kształcenia na studiach III stopnia w Politechnice Białostockiej;
- Uchwale Nr 8/40/2011 z dnia 22 września 2011 roku w sprawie uchwalenia Wytycznych dla rad wydziałów w sprawie warunków, jakim powinny odpowiadać plany studiów i programy nauczania na studiach podyplomowych w Politechnice Białostockiej” (ze zmianą z dnia 19 września 2013 r. - Uchwała Senatu Nr 179/XIV/XIV/2013.);
- Zarządzeniu Rektora nr 51 z dnia 11 czerwca 2012 r. w sprawie ustalenia zasad monitorowania karier zawodowych absolwentów Politechniki Białostockiej.

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego ZNACZĄCO

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Po zapoznaniu się z otrzymaną dokumentacją należy uznać, iż Wydział opracował strukturę systemu zapewnienia jakości kształcenia zgodną z systemem wewnętrznych przepisów prawnych obowiązujących w Uczelni, stwarzając tym samym mechanizmy do doskonalenia i analizy jego funkcjonowania.

Obowiązujące akty prawne w ocenianej Jednostce stanowią podstawę do doskonalenie procesu zapewnienia jakości kształcenia, jednak nie obejmują wszystkich elementów np. prowadzonych na Wydziale studiów podyplomowych (brak ankiet. W strategii i polityce jakości Wydziału zostały przyjęte cele jakościowe związane z dążeniem do wysokiego poziomu kształcenia.

Podsumowując, należy stwierdzić, iż zakres, sposób prowadzenia i kompletność dokumentacji dotyczącej dokonywanych analiz i podejmowanych działań odnoszących się do poszczególnych czynników mających wpływ na jakość kształcenia prowadzonego na Wydziale jest poprawny, podejmowane działania najczęściej mają charakter kompleksowy, jednak w niektórych aspektach (studia podyplomowe, ankietyzacja/hospitacje) wymagają opracowania i wdrożenia.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny instytucjonalnej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie
1	strategia rozwoju		X			
2	wewnętrzny system zapewnienia jakości			X		
3	cele i efekty kształcenia na studiach doktoranckich i podyplomowych oraz system ich weryfikacji		X			
4	zasoby kadrowe, materialne i finansowe		X			

5	prorowadzenie badań naukowych		X			
6	współpraca krajowa i międzynarodowa		X			
7	system wsparcia studentów i doktorantów		X			
8	przepisy wewnętrzne normujące proces zapewnienia jakości kształcenia			X		

Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska Politechniki Białostockiej przedstawił bardzo szczegółową analizę SWOT, która dość precyzyjnie przedstawia możliwości rozwoju tej Jednostki. Jako mocną stronę Wydziału wymieniono m.in. silną pozycję w regionie, posiadanie uprawnień akademickich, stabilną sytuację finansową oraz dużą skuteczność pozyskiwania środków z funduszy unijnych. W tej analizie stosunkowo mało miejsca poświęcono WSZJK, wizytacja wykazała, że do jego pełnego wdrożenia w życie należy wykonać sporo pracy, polegającej głównie na przekonaniu do celowości tych działań, zarówno kadry, jak i studentów. Wśród szans prawidłowo identyfikuje się rozwój współpracy krajowej i międzynarodowej połączonej m.in. z pozyskiwaniem środków na badania.

Zasadniczym zagrożeniem wewnętrznym jest zbyt wolny rozwój kadry (uzyskiwanie tytułu naukowego), mała liczba projektów międzynarodowych i międzyuczelnianych, słaba znajomość języków obcych przez część kadry, co znacząco ogranicza internacjonalizację Wydziału. Zdecydowana większość zagrożeń, zarówno wewnętrznych i zewnętrznych, ma charakter administracyjno-ekonomiczny np. niski poziom finansowania szkolnictwa, spadek liczby kandydatów na studia, często wynika z czynników niezależnych od Wydziału oraz dotyczy większości tego typu jednostek.

Wydział, jako wiodący ośrodek kształcenia technicznego w tym regionie Polski, elastycznie dopasowujący ofertę kształcenia i prowadzonych badań do zmieniającego się rynku pracy ma duże szanse rozwoju. O jego sukcesie zadecyduje ścisła współpraca z otoczeniem gospodarczym w zakresie kształcenia i poszukiwania możliwości uzyskania środków na prowadzenie badań w nowych laboratoriach, które w najbliższym czasie w znacznym stopniu wzbogacą potencjał badawczy i dydaktyczny Jednostki.

W celu zapewnienia prawidłowego rozwoju wydziału konieczne jest podjęcie działań mających na celu:

- pełne objęcie wewnętrznym systemem zapewnienia jakości wszystkich aspektów działalności Wydziału,

- **usprawnienie systemu komunikacji wewnętrznej pomiędzy poszczególnymi organami WSZJK a jego uczestnikami i odbiorcami, zapewnienie rzetelności pozyskiwanych informacji oraz prawidłowości doboru metod ich analizy,**
- **aktywizację współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie ewaluacji procesu kształcenia,**
- **nawiązanie kontaktów z ośrodkami zagranicznymi stwarzającej możliwości wyjazdów i aktywizacji do współpracy międzynarodowej studentów studiów III stopnia.**

W odpowiedzi na raport z wizytacji Rektor Politechniki Białostockiej przesłał następujące uwagi Władz Wydziału dotyczące Raportu z wizytacji:

Odnosnie kryterium 1: Władze Wydziału wykazują działania mające na celu szersze włącznie interesariuszy zewnętrznych w proces ewaluacji procesu kształcenia, przygotowanie stosownych ankiet skierowanych do pracodawców. Wyjaśnienia te **nie stanowią** przesłanki do zmiany oceny tego kryterium.

Odnosnie kryterium 2: Przedstawiono szczegółowe wyjaśnienia dotyczące procesu ewaluacji zasad oceniania. Szczegółowo przedstawiono obowiązujące przepisy i procedury; proces ten obejmuje:

- sprawozdanie z pracy wydziałowej komisji ds. jakości kształcenia,
- arkusz ewaluacyjny,
- przedłożenie radzie wydziału przez dziekana oceny osiągniętych efektów kształcenia,
- wyniki ankiet studenckich,
- informacje przekazywane przez nauczycieli o ocenie osiągniętych przez studentów efektów kształcenia na zebraniu katedry,
- zgłaszanie przez studentów niekompletności lub zmiany systemu oceniania w trakcie semestru do opiekuna roku lub prodziekana,
- wyniki hospitacji,
- wyniki akredytacji zajęć laboratoryjnych.

Podjęto inicjatywę, aby od nowego roku akademickiego jednostki wydziału zapraszały na seminaria członków WKdsJK, co posłuży lepszemu zrozumieniu i postrzeganiu działań projakościowych prowadzonych na wydziale. W ramach działań doraźnych zorganizowano specjalne posiedzenie RW poświęcone sprawom dydaktycznym oraz dwa spotkania dla pracowników z Pełnomocnikiem Rektora PB ds. jakości kształcenia poświęcone metodyce ustalania i weryfikacji przedmiotowych efektów kształcenia. Planuje się podjęcie działań mających zachęcić studentów do udziału w ankietyzacji oraz poprawić komunikację pomiędzy stronami tego procesu.

W odpowiedzi na uwagę dotyczącą zbyt daleko idącego uśredniania wyników oceny pracownika w ankiecie studenckiej, podjęto działania mające na celu wprowadzenie nowej procedury w USOSWeb pozwalającej oddzielenie ankiet, w których jedna z ocen jest poniżej ustalonego progu.

Podjęto również działania mające na celu pełne objęcie WSZJK studiów podyplomowych.

Udzielone wyjaśnienia przed wszystkim podjęte działania stanowią przesłankę do podniesienia oceny tego kryterium na W PEŁNI.

W odniesieniu do kryterium 6 podjęto działania zmierzające do intensyfikacji wymiany międzynarodowej doktorantów oraz zapraszania profesorów wizytujących. W przypadku uwag dotyczących kryterium 7 podjęto działania zmierzające do sformalizowania procedur

dotyczących rozwiązywania sytuacji patologicznych oraz mających na celu usprawnienie kontaktów pomiędzy studentami a Władzami Wydziału. Podjęte działania świadczą o poważnym podejściu do uwag zwartych w Raporcie przez Władze Wydziału, jednak **nie stanowią** przesłanki do zmiany oceny kryteriów 6 i 7.

W odpowiedzi na uwagi zwarte w kryterium 8 przedstawiono metodę upowszechniania informacji o wynikach ankiet studenckich, a sposób uzupełnienia systemu dla studiów podyplomowych został przedstawiony już w odpowiedzi na uwagi dotyczące kryterium 2. **Przedstawione wyjaśnienia p odjęte działania stanowią przesłankę do podniesienie oceny tego kryterium na W PEŁNI.**

Tabela nr 3

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			
przepisy wewnętrzne normujące proces zapewnienia jakości kształcenia		X			

Przewodniczący Zespołu Oceniającego

dr hab. Krzysztof Pulikowski